

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Szerda, július 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Vendérelkek: Nincs ellenőrzés, nincs munka.
Mi van a klotúrral?
A „csedamordony“ és az esztrákok.
A biallastoki borsalmakból.
A Kossuth-nóta áldozata.
Polónyi nagymosáshoz.
Nemcsak Fedák, Turcsányi is ...
A rendőrség és a női becsület.
A lippai választás.
Péter király ordói.
Székhármosság a tulipánnal.
Tárcs: Gigi. Irta: Alba Nevls.
Csarnok: Fordulat. Irta: Lia.

Nincs ellenőrzés, nincs munka

Arad, július 17.

Másfél esztendeig szenvedelmesen reklamálta az ország a parlamenti munkát s mikor végre megint szabadon megnyilvánulhatna a törvényhozás lelkiismerete, a parlamenten eluralkodik — a lelkiismeretlenség. Mert egyenesen ennek kell neveznünk a képviselők félrevonulását a képviselőházi tárgyalásoktól. Rendes körülmények között is felháborító, ha a törvényhozás tagjai nem törődnek a parlamenti munkájával, már pedig tagadhatatlan, hogy a mostani körülmények nem rendesek. Egy rendkívüli harc után, amelyben részt vettek a nemzet szenvedelméi, indulatai, vágyai, törekvései és egy rendkívüli béke után, a parlamentre rendkívüli feladat hármlott: lemondást gyakorolván, érvényesülnie kell. Átmeneti munkát vállalván, korszakot alkotó munkát kell végeznie, a kötöttség kényszer-

állapotát nyögven, a nemzeti akarat szuverenitását pozitív munkában kell érvényesítenie. Világos, hogy az ilyen rendkívüli feladatokkal megterhelt parlament nem adhatja rá a fejét tengődő nembánomságra. Ne feledjük el, hogy a közvélemény másfél esztendőig arra neveltetett, hogy a parlament munkájára, ellenőrzésére, éberségére fanatikusan vágyakozzon. Most pedig az országgyűlés együtt van, a képviselők pedig — nincsenek együtt. Nyaralnak, vagy másfelé foglalkozkodnak, a rendkívüli feladatokkal nem törődnek s a Házat megfosztják attól a jellegétől, hogy a nemzet eleven lelkiismerete.

Csak néhány jelenlevő játsza annak a lelkiismeretnek szerepét és rosszul játsza. Ha a képviselőházban a képviselők a minap nagy számban lettek volna jelen, a reakciónak az a diadalmas előretörése, melyet Polónyi Géza igazságügyminiszter vezetett, nem lehetett volna olyan nagyon is diadalmas. Ha a Házban többen lettek volna, bizonyára többen lettek volna azok, akik a nemzeti küzdelem becsülete ellen elkövetett merénylettel szemben tiltakoztak volna. És nagyobb, hangosabb lett volna a fölháborodás afelett, hogy a reakció az abszolutisztikus gunyát levetvén, parlamenti ködment huz magára, de lényegében változatlan marad. Ha a Házban többen lettek volna, többen érezték volna, hogy a parlamentnek mekkora meggyalázására csábította Polónyi miniszter ur a képviselőket, amikor arra bírta őket, hogy helyeseljék, szentesítsék a reakció szük-

ségeit. A jelen nem voltak közül sokan egyenesen azzal védik magukat, hogy hiszen nem voltak jelen azon az ülésen. Hanem ezzel nem védekezhetsz az, akinek éppen az a bűne, hogy a képviselőház ülésait kerüli.

Bizonyos, hogy a nyári melegben jobb üdülőhelyeken hűsülni, bizonyos az is, hogy az aratás és cséplés idején jobb otthon ülni, mint az országgyűlés termében nemzetiségi kesergéseket hallgatni. De még bizonyosabb az, hogy ez a válogatás az országban mindenkinek joga, csak négyszáztizenöt uré nem. A képviselő a mandátumot kereste s a képviselőiségért fizetést huz. Meg vagyunk róla győződve, hogy minden egyes képviselő fölháborodik rajta, ha azt hallja, hogy a tisztviselő nem tartja be hivatalos óráját és nem végzi hivatalos dolgát. A képviselői fizetés fölvétele csak úgy kötelességet ró a követre, mint a tisztviselőre az ő fizetése. A mandátum elvállalásával járó erkölcsi kötelességekről nem is szönlünk. Ugyan ki törődik most az erkölcsi kötelességekkel? Az erkölcsi kötelesség értelme és értéke alaposan megváltozott azóta, hogy az igazságügyminiszter a politikai erkölcsöt, mint fölösleges terhet kihajította kormányzati hajójából.

Magyarországon a személy szinte értékesebb biztosíték, mint az intézmények és törvények s ezért a képviselők azt hiszik, hogy nyugodtan megbízhatnak az új kormány kiválóságaiban. Ettől a megnyugvásuktól majdhogya nem folytatódik a parlament nélkül való kormányzás. Mert

Gigi.

Irta: Alba Nevls.

A géplakatos szobaurunk, akit alig láttam még eddig, este kllátogatott hozzánk a konyhába.

Nagyszerű figura; egy lehetetlenül csöpp pontban végződő hatalmas kup. A csöpp pont — a feje, — hasonlatos egy barna, hajás kókuszdióhoz, s néha azt hinné az ember, hogy egyszerűen lebillen a férfias, erős vállairól.

Egyébként becsületes blatt, szomorú szemekkel és sokat mosolygó szájjal. A naivul türelmes svábok falujából való.

Elmondta, hogy az apját, nagyapját és a tizediziglen elsorolható őseit mind Szepiknek hívták. De ő — az utolsó Diener, — szakítva a hagyományokkal, letörné a derekát, aki így merészelné szólítani. József ur — hihetetlen göggel emelkedett itt a hangja — ez a titulusa, még otthon, a kis sáros falujában is.

Ezalatt én megfigyeltam, hogy kékcikós vászoningén nagy, durva papiangombok vannak s hogy irtózatosan kellemetlen és fojtó paraszti büzt terjeszt a konyhánkban.

Az anyám ellenben igen szíves volt vele, minden ügye iránt érdeklődött, s általában, mintha megtiszteltetésnek venné, hogy ő, akinek jóvoltából fedél alatt vagyunk, leereszkedik hozzánk.

József ur aztán megismertetett minket az elveivel, amik hajszálnyira egyeznek a többi „becsületes, törekvő“ iparoséival. Elmondotta az eddigi küzdelmelt, meg a terveit a jövőről; hogy keres egy asszonyt, aki társa legyen a munkában, a gondokban, azonkívül takaros és tiszt'a. Más semmi.

Es ezenközben József ur hihetetlenül pirult és meregette rám a szeméit, mintha így, szóltanul és félve várná a választ.

Mosolyogni próbáltam, de arcomha csapott a nehéz parasztság, hogy szinte megtántorodtam. Ő is, mintha észrevette volna, zavart lett s csak hebegve mondta tovább, hogy nem mer Sodoma lányai közül választani, mert sok itt a hamisság és láthatatlanok a kelepcek. Hogy olyan asszonyt szeretne, akinek legalább némileg ismeri az életét. Itt ujra pirult és pislogott felém. És hogy az anyjáról valami kis juss is maradt rá, amivel igen tisztességes életet lehetne kezdeni, ha mindjárt a keresetét félrerakná is.

Mindezek után pedig szép, jó éjszakát kívánt és felénk nyújtotta a vaskos, izzadt tenyerét.

Ez volt az első vidám estém hetek óta, mióta ez az élettelen szürke üresség ölel körül. Ezen az estén, — vetkezés közben mosolyogtam s mig kifűztem a cipőmet, ujjongó örömmel töltötte el a lelkemet.

Nem bántam, hogy aki mindezt okozta,

egy c-uf otromba sváblegény, egy csikosingű, kokuszdiófejű, ügyetlen paraszt, csak arra gondoltam, hogy én most is én vagyok. Hogy tudok még hódítani, tetszeni. Hogy vágyakat keltettem egy férfi szívében, bár az a férfi csak Diener Szepi is. S hogy az életét kívánja velem megosztani valaki, bár az a valaki tán nem is a fehér testemért, vörös hajamért, hanem a dologbíró két kezemért venne felelőségül.

Ezen az éjszakán Diener Szepivel foglalkoztam, álomban hol négykézláb csörtetett felém, ijesztő mumus-arcot vágva, hol meg szerelmes epkedéssel tárta ki a karjait, de mindig neveltségesen és lehetetlenül.

Reggel, ahogy kiléptem, már nyomomban volt; most bizonyos szemtelenséggel csatlakozott már hozzám és meg merte szorítani a kezemet. És a szomszéd ablakból, a buján sarjadzó rezedák közül fenéren és savanykás gunnyal nevetett felém Traum Málcsl.

— Látnod — mondták a meddő sóvárgásban elbágyadt szeméi. — !Szegény legény való a szegény lánynak. Vagy hozzá mégy, vagy megvénülsz hajadonfövel, vagy ...

Erre a harmadik vagy ra kigyuladt az arcom, s csudák csudája, fényes nappal a göncöl csillagai tüzték szembe velem. Félmeztelen, bodros színészlányok fotografiái viháncoltak körül. Röpült sok, apróbetűs szerep-iv, ingott a bársonyterítés hintaszék, s turkált, só-

igaz ugyan, hogy parlament van, de képviselők — nincsenek. Eipárologtak, szétoszlottak. Nyugodtan megbiznak a kormányban. De vajon a kormány minden tagja kiválóság-e és megbízható-e? Merik-e a képviselők az imént történtek után erre a kérdésre azt felelni, hogy „igen”? A minisztérium kormányzati megbízhatóságát meg kell óvni attól, hogy a reakció beléje kavarghasson. Ez az intenzív törvényhozási ellenőrzés kötelessége. A képviselők erős érdeklődése nélkül ez az intenzív ellenőrzés lehetetlen.

Megmondotta e napokban maga a miniszterelnök, hogy ezt az érdeklődést, ezt az ellenőrzést egyenesen megköveteli. S hogy csak olyan támogatást fogad el, amely az így érdeklődők és ellenőrzők részéről éri. Mert neki komoly kormánytáborra van szüksége, nem pedig semmivel sem törődő, mindenbe beletörődő, a maga elvei romjain is kényelmesen heverésző mameluk-pártra. A miniszterelnök ime lelkiismeretességet kér a támogatásban s a nemzet csakis ilyen kormánytámogatásra adott mandátumot a képviselőknek. A lelkiismeretnek nincsenek nyári meg téli évadjai. A lelkiismeret nem azok közé a materiák közé tartozik, amelyek a melegtől tágabbak lesznek. (*)

Mi van a klotürrel? Justh és Polónyi vitája.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

Az „új korszak” nagyobb dicősségére tegnap már a klotür is bevonult a t. Házba. Justh Gyula találta ki tegnap, mikor Sándor Gyula mint előadó a kultusz-tárcát akarta ismertetni, hogy a költségvetés „általában el van fogadva.” Az előadó tehát csak azokról a tételről beszélhet, amik éppen soron vannak. És Justh Gyula hajthatlan maradt. Itt nem fognak beszélni az urak. Még egyszer-kétszer dolgozott a klotür. Leültették *Polit* Mihályt, leültették *Vajda* Sándort, leültették *Tutsek* Sándort. Mir a kormánypárt is kezdett kiabálni:

— *Ház ez klotür!*

Ezre látható volt, hogy ezt mégse fogják szó nélkül tűnni. Szóvá is tette maga Justh Gyula és beszélt utána Polónyi Géza is.

Negyed tizenegy órakor tizenegy képviselő van a teremben, hét a folyosón. A tegnapi rettenesen hosszú jegyzőkönyv felolvasásával kezdtek a tanácskozást. Mire *Ratse* Aladár jegyző a végére ért, a Ház egészen elfelejtette, hogy már folyik az ülés. *Wekerle* Sándor és *Kossuth* Ferenc hosszú diskurzu-ba kezdett *Polit* Mihályival, a ki úgy látszik, megint beszélni akart.

Részletes tudósításunk a következő:

(A klotür ellen.)

Justh Gyula elnök jelenti, hogy *Olay* Lajos lemondott bíráló bizottsági tagságáról. Mután erről lemondani nem lehet, a Ház nem veneti tudomásul.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter bemutat egy jelentést.

Elnök jelenti, hogy *Visontai* Soma sürgős interpellációt terjesztett be. A sürgősséghez hozzájárul.

Szentiványi Árpád jelentést tesz a mandátumok megvizsgálásáról.

Bizony Ákos jelenti, hogy a bíráló bizottság *Kovács* Pál feljelentése ellenében megállapította, hogy báró *Jungentfeld* Károly régen megszerezte a magyar állampolgárságot és a magyar nyelvet eléggé bírja.

Elnök utólag rendreutasítja tegnapi közbeszólásakért (Derűlttség.) *Melczér* Gézát és *Semrecsányi* Jánót. Azonkívül tisztázni kell egy kérdést. Ő szigorúan alkalmazza a házszabályokat. A házszabályokban nincs rá pont, hogy minden tárca költségvetésénél külön általános vitát lehet rendezni. Lehet rá precedens, de ő precedenst nem respektál. Ha azonban a képviselőháza a gyakorlat mellett foglal állást, az előtt meghajol, de ő maga nem respektálja a precedenseket. (Zúj.)

Polónyi Géza igazságügyminiszter: Azt hiszi, hogy elnök tu megy a házszabályok rigorozus alkalmazásán, ha az első tételnél nem enged meg az általános vitát. Hiszen ott van az első címben a miniszteri fizetés, a mi egy prima bizalmi kérdés. De különben a házszabályokban is lehet találni erre paragrafust. Idézi a 207., 208 és 209-ik szakaszokat. Azten meg külön előadja van minden tárcának és a minisztert sem lehet megfosztani attól, hogy itt vitába bocsátkozzék, mert tarthatatlan volna, hogy példáról a miniszter beszélhet, a Ház tagjai pedig nem.

Elnök: Csak egy megjegyzése van. A 208-ik szakasz értelmében nem lehet minden tárcánál külön általános vitát rendezni. Mert a költségvetés csak egy tárgy, az egyes tárcák

csak részletek. Amde tekintettel a közökhajra, hajlandó az eddigi gyakorlatot respektálni és a tárcák 1. ső tételénél általános vitát enged meg. De kéri a képviselőket, hogy az egyes tételknél ne rendezzenek külön nagy vitákat.

Lengyel Zoltán: A 208-ik szakasz határozottan megengedi, hogy minden tárcánál általános vita is rendeztessék.

Elnök: Kifejti, hogy nem fogadhatja el Lengyel Zoltán magyarázatát.

Lengyel Zoltán: Kifejti, hogy az elnökök olyan joga nincsen, hogy ő adja meg a szót. Ő csak elvonhatja a szót. Különben is ezelőtt is így magyaráztuk, tehát ne változtassuk meg álláspontunkat.

(A kultusz-tárca.)

Következik a vallási és közoktatásiügyi tárca költségvetése.

Vajda Vojvod Sándor: Balfiival vitatkozik. Ha valaki nem magyarázja, azért lehet jó hazafi. Sülyös vádakat mondott Balfi, a mikor azt állította, hogy a nem magyar egyházak a vallásstanítást magyarellenes do'gokra használják. Visszautasítja azt a perfid insinuvációt.

Felkiáltások: Rendre! Rendre!

Elnök: Vajdát rendreutasítja.

Zboray Miklós (Ráút az asztalra): Hogy mer ilyet mondani! Ez nem járja. *Pisrok* eljárás, a mit hetek óta csinálnak. Egyszé merészebbek és szemtelenebbek lesznek.

Vajda Sándor: Maguktól tanulnak. (Zúj.)

Zboray Miklós: Ostobai! (Zúj.)

Elnök: Zborayt rendreutasítja.

Vajda Sándor: Milyen botrányt csapnának, ha az önök egyházait támadnák? Ne üljön fel a Ház Balfiynak, a ki egy szíréna. (Derűlteég) A mi Tutsek megjegyzéseit illeti, visszautasítja, hogy őket akaratauk ellenére Romániával azonosítsák. Ne tegyék azt, mert az itteni románoknak Románia külföld. De egyébként meg kell jegyeznie, hogy a mi viszonyainkat nem lehet Romániával összehasonlítani.

Elnök: Kérem, méltóztassék szigorúan a tételhez ragaszkodni.

Vajda Sándor: Külön engedélyt kér a Háztól, hogy egyéb észrevételeket is teheszen.

Elnök: Felteszi a kérdést.

A Ház az engedelmet nem adja meg.

Vajda Sándor: Kevesli a román egyházaknak adott segélyt. Kifogásolja a kongrua körűl követett eljárást. Sörelmesnek tartja, hogy az egyházi statisztika összeállításához használt blankettán az „oláh” szó előfordul. Ha nem akarják az országot újabb mohácsi vésznek kiténni, ne támasszák fel a felekezeti háborúságot.

Elnök: Figyelemzetem a szónokot, hogy maradjon meg a tételnél, mert különben kénytelen leszek tőle a szót megvonni.

— Akkor nem beszélek — mondta Vajda — s leült.

hajtott lezömlő hajamban a Herczeg nedves ajaka.

Vagy — gondoltam dacosan — élni fogok!

Lent voltunk az u'cín s a teljes világosságban láttam, hogy lovagom nagyszerűen ki-csüpte magát; elég jó szabású lüszter kabátja rá rikítóan sárga margarétát tűzött, s gyér bajuszát keményre, szurósra pödörte fel. Azonkívül keztyűt is huzott; zöldesfekete, olcsó cőr-nakeztyűt, melynek letört csattjai körül elvörösödött mindkét tenyere.

Irtózatoss kedvem támadt, hogy ezt az embert kifigurázzam:

— Milyen elegáns ma, Szepl ur!

Ő elvörösödött, láttam, hogy a harag meg-rangelti a vállát, aztán erőt vett magán s jószágon legyintett a kezével:

— A kisasszonynak szabad.

... És erre valahogy szánni kezdem.

Szegény fiu. Mit tehet ő arról, hogy Szeplnek keresztelték, meg hogy a feje kókuszdió formájú! Elvégre a lelke egészségesebb lehet, mint akármelyik finom léhűtő.

És hogy az üzlethez értünk, szinte meg-indultan nyujtom felé a kezemet:

— Köszönöm, hogy elkísért s ne haragudjon rám... Isten vele, Szepl ur!

Most akaratlanul csuszott ki a számon. Resteltem is a dolgot, de ő újra csak legyintett:

— Mondtam már, hogy a kisasszonynak szabad.

Ő nagysága átfutotta a rendeléseket s fejben egy kicsit számolt:

— Huzt melleskor... egy esküvő; a menyasszonyi és hét koszorúány csokorral... Három temetés... és gonblyukvirágok. Összesen mennyi?

— Még nem tudom, nem vettem számba.

Ő nagyságának, mikor így türelmetlenkedik, fokozottak a szükségletei. Most különösen izgatott; fülében remegnek a piros-szkráju briliánsok s a lorgnonján át messze kalandozik a tekintete. Egyszerre csak összekapja a sleppjét és odaszól a lányának:

— Bavársz itt, Madlén, nekem egy kis dolgom van.

Elmegy. És Madlén, a legszőkőbb és legfiatalabb Zádányi lány, leül a bársony puffra;

— Kisasszony, — kérdez — nem unja itt agyon az életét?

Nagyon kedves, mosolygó és könnyelmű arccsokaját felém fordítja.

— Nem, — válaszoltam keserűen — az unalom nagyon is drága és elérhetetlen portóka nekem. Az én keserves robotomban nem jutok hozzá.

— Kár magáért. Nincs az egész társaságunkban szebb leány... és a haja! Mondja, az Istenért, medd'g ér?

Ugyet se vet rá, hogy a csipőmhöz ér, már elfeledte, hogy kérdezett valamit. A szür-

ke szemel úgy ugrálnak, mint két vidám kis szöcske, egyik szögletből a másikba. Végre meglát a polcon, stanolok és vatta között egy sárgás-rózsaszínű, csudásan telt szegefűszálat.

— Nini, — kacag fel — a Herczeg virága...

— Igen — hagyom rá hűvösen és a bluzom kivágásába nehéz verítékcseppek hullanak.

Madlén kissé megdült a bársonyszéket, hogy közelébb hajlhasson hozzám s fontoskodva suttyog:

— Tudja mi ujság?

— Mi?

Hát Teca, — mondja gyerekes sunyisággal — odaát nyaral a Tátrában, ő meg a Kati néni.

Azt hiszem, a kicsi megbódult. Mit tartozik ez rám? De azért úgy teszek, mintha érdekelne.

— És ott nyaral Herczeg is, — folytatja — Herczeg!

Azzal felkényőköli a pultra, s a glacékeztűs kis kezét a mesésen domboru mellérszorítván, egész hozám hajlik:

— Üjem végig az első báloom minden turtáncát, ha ennek nem házasság lesz a vége!

Most már egészen belemelegsik a kis Madlén és leleplezéseket tesz:

— Tudja, sokat jártunk a Nagy-Színházba, s egyszer, egy nagyon szerelmes darab hatása alatt Teca levelet írt Herczegnek, iszonyuan szerelmes levelet, persze titokban és névtelen.

Elnök ezután bezárta a vitát s feltette a kérdést. A Ház a tételt megszavazta.

Jegyző ezután tételenként olvassa a költségvetést. A Ház déli 12 órakor végzett a kultusz-büdzsével és áttért az igazságügyi tárca költségvetésére. Erről lapunk más helyén adunk tudósítást.

A „csodamozdony” és az osztrákok.

(Nem lehet Bécsbe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Napok óta foglalkozik a sajtó a *csodamozdony*nal, amely az államvasutak gépgyárának remeke s amely másfél óra alatt fogja megjárni az utat Budapest és Pozsony között. És napok óta a mozdonyról és vele kapcsolatban egész csomó hamis hír van forgalomban.

Igy például valóságos csodabogár, hogy ez a mozdony a *pozsonyi alaguton* nem tud árnynál fogva keresztülmenni. A magyar gépészmérnökök örök szégyene volna, ha csak olyan típust tudtak volna teremteni, mely nem fér a meglevő profilba. A mozdony típusa rendes és egészen kényelmesen keresztülmehet akármi alaguton. Az alagutat nem a mozdony alakja és méretei, hanem az *osztrák kormány* kapcskodásai zárják el.

De erről később; előbb végzünk a mozdonyról. A mozdonyt a sikerült próbák dacára nem lehet beállítani, mert egyik hengere az utolsó próbajáratnál megrepedt és három hónapig tart, míg megfelelő új hengert tudnak gyártani. Ez a tény. És most térjünk át a dolog politikai oldalára. A magyar királyi államvasutak mozdonyai Bécs felé mindig csak *Marcheggig* közlekednek; ott osztrák mozdonyt kapcsolnak a magyar garnitúra elé és jött legyen a magyar vonat mint villámvonat, az osztrák Marcheggtől Bécsig csak mint személyvonatot viszik tovább. Hlába jár tehát az új mozdony a legnagyobb sebességgel, Marcheggben mindenképpen le kellene maradnia és a vonat, mely a budapest—bécsi ut két harmadát *másfél óra* alatt járta be, az utolsó harmadon ugyanannyi időt dögög és az új mozdony beállítása után is legalább *három óráig* fog tartani az ut Bécsig, noha meg lehetne tenni az utat *két és egy negyedóra* alatt.

A magyar kormánynak ezek után az volt

nül. Akkoriban egy hétig jártuk a poste restante osztályt válaszáért, de nem jött...

— Aztán, aztán, lihegem egész elfulladásra: félek, hogy jönni talán valaki és félbeszakítja.

— Aztán? ... Herczeg nyaratni ment a Tátrába és három napra rá Teca, Kati néni... Köztünk legyen mondván, biztosan tudom, hogy ezért választotta Teca a Tátrát...

Most egy kicsit piheg, a gyors beszéd-től pirosabb az arca, mint a hajnalkavirág, azután még tűnődik s az ujjait gyerekesen csavargatja:

— Látja, ezt nevezik náunk vadászatnak, hajszának. Es Teca ügyes lány, a multkoriban már igen titokzatos célzásokat tett a leveleiben. Es tegnap Kati néni írt levelet a mamának, nem tudom, mit, de egész különös dolog lehetett, mert azóta a mama olyan, mintha kicsérleték volna, hiszen látta...

Ó nagysága beszél az ajtón:

— Madién... gyere!

Es Madién megy, de még visszanyit rám a szürke szemével.

S ahogy bezárul az ajtó, rám ereszkedik egy nagy csomó nehéz feketeség. Erzem, hogy sirnom kellene; érzem, hogy árad, zudul, viharzik bennem a könytenger. Mégis fereg vagyok hát; porban tekergő, hltvány, gyámoltalan fereg... és tönkreverhet egy tavaszi vihar, eltáposhat egy lelketlen, játszó gyerek!

a szándéka, hogy az új mozdonyt az alaguton át legalább Marcheggig járattja; ehhez joga van, ha az osztrákoknak a pozsony-marcheggi vonalszakaszért peagot fizet. Az osztrákok azonban oly magasra (évi 400.000 koronára) szabták a díjat ezért az egy mozdonyért, hogy a kormány inkább csak Pozsonyig fogja járattni az új gépet.

Ime, ezek miatt indul az új gép három hónap múlva és csak Pozsonyig. Es a nagy, diadalmas, nemzeti kormány, mely a sárga földig veri az osztrák kormányokat, ezt a csekélységet sem tudja kicsikarni a diadalmasan levert ellenféltől.

A Kossuth-nóta áldozata. Lefokozott főhadnagy.

(Kossuth Ferenc nem fogadta.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

A közvéleménynek még élénk emlékeztében van az a katonai botrány, mely Kassán játszódott le, a Bozics-Sartory hűstett színhelyén. László Imrét, a szatmári 5. gyalogezred hadnagyát, aki Kassán, mulatság közben a Kossuth-nótát huzatta, rangjától megfosztották.

Az új kabinet megalakulásakor László Imre s vele mindenki, úgy vélte, hogy elégtételhez fog jutni, hogy akkor, midőn Kossuth Ferenc, Kossuth Lajos fia ül az egyik miniszteri széken, nem fogják halálos vétéknek tekinteni a Kossuth-nóta elénekelését. László Imre azonban tévedt. Elégtételhez mind a mai napig nem juthatott, sőt ez irányban tett minden lépése kárba veszett. Minden fórumnál siket fülekre talált, s mikor végső elkeseredésben Kossuth Ferenchez fordult, a kereskedelmi miniszter *egyáltalán nem fogadta*.

László Imre, aki most közkatona, de civilruhában jár, tegnap megjelent a fővárosi lapok szerkesztőségében s elmondta akciójának eredménytelenségét. Mivel pedig más eszköz számára nem maradt, ma kérvényt nyújtott át Justh Gyulának, a képviselőház elnökének, így akorván ügyét a Ház elé juttatni. Az érdekes írás a következőképpen szól:

Méltóságos Elnök Ur!

A nemrég lefolyt nemzeti küzdelem után, még a Fejérváry kormány által kinevezett, de az új nemzeti kormány által elbocátott kormánybiztosok, főispánok és egyéb tisztviselők, nemcsak nyugdíjba, de alig egy pár napi működésükért végkielégítésben is részesültek. Ez talán nem is lett volna a nemzeti kormány kötelessége. Viszont azonban az én szerény ügyemben semmi olyas nem történt, ami az elégtételnek még csak látszatával is bírna, noha bizonyára a nemzeti érzéssel szoros kapcsolatban van.

Csodálkozva és sajnálattal kell tapasztalnom, hogy a többségben lévő 48-as függetlenségi párt vezéremberei megelégedtek arról az eseményről, amely annak idején az egész országot izgaottságban tartotta. Mindeztől vártam és reméltem, de miután most már belátom, hogy ügyemet nemcsak nem teszi senki megáévá, de *egy miniszter urak ajtai is zárva maradnak előttem*: kénytelen vagyok Méltóságodhoz, mint a Ház igazságos elnökéhez fordulni, hogy így legyen módomban, *tönkretett becsülete* visszacszerzését minél előbb kieszközölnöm.

A mult év folyamán a szatmári 5 ik gyalogezredtől, a kassai hadtest iskolába vezényeltek, ahol néhány hónapi ottlétem és tizenhárom és fél évi szolgálatom után a *Kossuth-nóta eljátszása* következtében a tiszt becsületbíró

indítványára, a hadügyminiszterium által jóváhagyott ítélettel, rangomtól f. évi ápril 27 én megfosztattam.

Gyermekkoromtól katona vagyok; — talán más egyén fegyverhez nyult volna, a becsülete visszaszerzésének meddő kísérletei után; de én bizva ártatlanságomban s e nemzeti kormány jóindulatában: küzdöttem és várakoztam. Elszoruló szívvvel kell azonban kimondanom, hogy eddig teljesen eredménytelenül. Miután esetemről nem csak egyeseknek, de az egész országnak tudomása van, nem hiszem, hogy szükséges volna e tárgyat bővebben Méltóságodnak megemlítenem. De hivatkozom arra, hogy néhai édesatyám már 1848 ban Bem táborában küzdött a hazáért s a szabadságharc leverése után, mint közös tiszt nemcsak a mexikói, de az összes hadjáratokat végigküzdötte s 1890-ben mint honvédezeredes halt el. Egy ilyen katona fia, egy főhadnagy, ki köztisztviselőben és szeretetben állott mind bajtársai, mind az egész társadalom előtt, talán megérdemli azt, hogy amidőn kegyelmi kérvényét a trón zsámolyára tette le: *a magyar törvényhozás házában e nemzeti kormánytól is támogatassék*, annál is inkább, mert a jelenlegi kormány egyik tagja maga Kossuth Ferenc ő kegyelmessége, amiért is bátor vagyok Méltóságodhoz azzal a kérelemmel fordulni, hogy *e kérvényem a tisztelt Háiban szövé téssék*.

M:radtam hódolattal Méltóságod alázatos szolgálja

László Imre,
volt főhadnagy.

Érdeklődéssel várjuk ennek a kérvénynek az eredményét. Mert László Imre fentjárt Bécsben a delegáció magyar tagjainál és azok meg is ígérték, hogy segíteni fognak baján, de nem segítettek. Beszél Bolfrass báróval, ő felsége hadsegédével is s ez is megígérte az orvoslást, de mert Bolfrassnak végre mégis Hekuba a Kossuth-nóta és a miatta lefokozott magyar tiszt, nem csoda, hogy ő sem tett semmit.

Vajjon a képviselőház cselekszik e valamit?

A bialisztoki borzalmakból.

Beszélgetés menekültekkel.

Megbecstelenített zsidó nők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Az oroszországi vérengzések borzalmairól hű és megbízható képet nem adhattak sem a telegrammok, sem azok a kétségtelenül színes és élénk cikkek, amelyeket bizonyos értesülések alapján megírtak. Ezekről a borzalmakról csak szemtanúk beszélhetnek, ezeket a rettenetes képeket csak azok festhetik, akik maguk is látták, akik maguk is résztvettek benne. Magyarországot sűrűn keresik fel a menekültek és szomorú csoportjaik elviszik messzeföldre annak a sok hajmeresztő borzalomnak hírét, amelynek tanúi voltak. Tegnap az *Isis* hajó fedélzetén érkeztek Budapestre a megtört menekülő orosz zsidók, akiket nem engednek sehol partra, mert kötött marsrutával utaznak.

Egy újságíró a hajó fedélzetén beszélgetett a menekültek vezetőjével. Geyer Hersch, a ki ősz szakállu, szinte patriarkális öreg ur, tiszta námettséggel szólított meg:

— Ön részleteket akar hallani a bialisztoki irtózatosságról. Oh, uram, olyan részletei vannak, hogy ha százhusz évig élnek is, amit az Isten ne adjon, akkor sem feledhetem el a legcsekélyebbet sem belőlük.

— Az ön családját sem kímélték?

Geyer Hersch megtörölte szemét, melyben nagy könnyecsek jelentek meg.

— Két viruló leányomat és feleségemet pusztították el a vadállatok... Akkor már javában folyt az öldöklés, a mikor hozzánk elkerültek... Üvöltve rohantak be kis utcánkba, a hol boltocskám van. Az oltári szentség baldachinjának mind a négy rudjáról csurgott már az ártatlanok vére a dühöngők kezében...

— Valóban azzal a szent eszközzel gyilkoltak?

— Nemcsak gyilkoltak vele, hanem úgy győzték halálra az áldozatokat. Megforgatták a testükben a vastag ércvégű rudakat. Hozzánk nehezen tudtak belépni, mert az udvarunk nem nyílik az utcára. A boltajtót nem tudták betörni, mert erős vaslemezekkel van pántolva, az ablak egyik rácsrudját sikerült végre leszakítani a gyalázatosoknak s az őt özdönlöltek a szobába, a hol mi reszketve, egy sarokba szorultan vártuk őket... három nő és én, gyöngye öreg ember. Hogy mit követtek el velük...

Geyer Hersch szava sirásba fulladt.

— Nem... nem tudom elmondani, mert meg kellene szakadni a szívemnek!... De megváltás volt rájuk a halál, mert úgy nem élhettek volna. Mikor a feleségem szívzaggató sikoltását hallottam, ájultan zuhantam a padlóra s ennek köszönhetem nyomorúságos életemet... A gyilkosok azt hitték, már halott vagyok és továbbsejttek pusztító munkájukra. Késő éjjel tértem magamhoz, s ha akkor jó emberek meg nem akadályoznak benne, szét zuzom a falon fejemet... Aztán eljöttünk, hogy soha-soha többé vissza ne térjünk abba az országba, a hol nem is emberek, hanem vérivó bestiák laknak.

Polónyi nagymosásban.

Vázsonyi bizalmatlanságot szavaz

Darányi a játékban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

Ma verőfényes nappal sűrű sötétség ereszkedett le az országgyűlés dunamenti pompás palotájára és miközben a reakció viharadara hatalmas szárnyesapásokkal körülropdöste a törvényhozók tanácsstermét, a felvilágosodástól való iszonyat, a képmutatás és az agyafurt álokoskodás valósággal orgiákat ült. Vázsonyi Vilmos vehemens támadására a magyar igazságügy legfőbb öre, Polónyi Géza szokott rabulisztikájával ma ismét mosakodni igyekezett a sajtószabadság megbénításának vádjá alól, de mai kísérletével is ugyanolyan kudarcot vallott, mint a minap Bródy Ernő interpellációjára adott válaszával. Bármennyire is megtapsolták a honnák klerikális és nyomtatott betűtől féltő atyái az igazságügyminiszter csűrészavarásait, a zugó taps nem fojthatja meg azt az igazságot, hogy nemcsak a közelmúltban, amint azt Polónyi mondta, hanem a jelenben is veszedelem fenyegeti a sajtót. Avagy talán azt hiszi a miniszter, hogy a Lányi-rendeletet Polónyi-féle kiadásban kevésbé közveszélyesnek és a sajtószabadság elevenébe vágónak fogják tekinteni?

A békéthozó és állítólag „nemzeti” kormányának egy és más dolga fölött szemmet hunyt ugyan a közvélemény, de

nyilvánvaló hazugságok fölött nem lehet szó nélkül elsurranni. Azt mondja Polónyi, a sorsnak egy ironikus percében szofistából lett igazságügyminiszter, hogy a saját fenygető törekvéseknek emléke is alig maradt fenn. Hát ez hazugság. Polónyi az ügyészségnek adott rendeletével teljes mivoltában föltámasztotta azt a veszedelmet, amelyet az előző kormány alatt ő maga is oly ékes és dörgedelmes szavakkal ostromozott.

Az azután már jó éle a kabinet szecsenjétől, hogy ő, a királysértő és a szuronyok sztrájkjának hirdetője, aki a függetlenségi párt hátsó padjából, a kijárat melletti ülésről „fogjátok meg”-gel uszította társait a miniszterekre, ugyanaz a Polónyi ma kifogásolja a sajtó hangját és modorát. Az eretnekből lett istenfő mindig veszedelmes volt. Az igazságügyminiszternek sikerült ténykedéseivel e típus képviselőit még visszataszítóbb színben föltüntetni...

A képviselőház mai ülésének erről a nevezetes részéről az alábbi tudósítás számol be:

Vázsonyi — Polónyi ellen.

Dél 12 órakor tért át a Ház az igazságügyi tárcza költségvetésére.

Bizony Akos előadó: A tárcza költségvetését elfogadásra ajánlja.

(Az éjjeli ügyészekről.)

Vázsonyi Vilmos: Beszédjét az ünneplés hangjával szeretne volna megkezdeni, de ettől el kell állania, mert azok a jelenségek, melyek az igazságügy terén igen rövid időn belül felmerültek, igen aggasztóak. Az igazságügyminiszternek a sajtószabadság körül tanúsított eljárását a legjobb indulattal sem lehet szerencsésnek és a demokráciában gyökerezőnek mondani. Nagyon kevés különbséget talál a lefoglalás és az elkobzás, az éjjeli és a nappali ügyész között. Ez katedra-jogászoknak való. A miniszter ur a multkor nem a sajtószabadság, hanem az aratósztrájk kérdésében szavaztatta meg a Házat. Mert ezt az érdekes kérdést vetette fel. Pedig az aratósztrájk ellen más védelmet biztosít a törvény. Az arató sztrájkolókat becsukják. Nem lehet egy rókáról két bőrt lenyuzni, nem lehet tehát e cím alatt a darabontok mintájára kobozni. A darabontokat az ország tapsai között ítélte el akkoriban az ügyvédi kamara. Szerintem azokat az eszközöket, melyeket eddig minden uralmon levő párt alkalmazott a kisebbséggel szemben, össze kell törni, a kizzó kamarát le kell rombolni. Nem lehet a szerencse forgandóságára bízni magunkat, hiszen ez volt a szabadelvűpárt végzete. Hiszen rendkívül érdekes, hogy a darabontoknak nem kellett újabb drákói eszközöket teremteni, mert mindent készen találtak a szabadelvűpárt hagyatékában. Ez a kormány vesse el magától ezeket az eszközöket, most nincs rájuk szüksége. Miféle szükség van ezekre a mankókra annak, aki nem sánta?

Kecskeméthy Ferenc: Beszéljen a sajtó visszaéléséről!

Vázsonyi Vilmos: A sajtónak vannak visszaélései, a parlamentnek is vannak, a papoknak is. Tökéletes organizmus nincs a világon. Ámde ne felejtjük el, hogy a sajtótörvény tárgyalása alkalmával ugyanilyen közbeszólások a szabadelvűpárt részéről hangzottak el. És akkor az ellenzék órlási harcot vívott a szabadelvűpárt ellen. Az elkobzás a sajtó halálát jelent. Annál veszedelmesebb ez a dolog, mert az ügyészek, kiket az igazságügyi miniszter „az én ügyészeimnek” nevezett, később mások ügyészei lehetnek.

(A cabinet noir.)

Ezután szóba hozza Kossuth Ferencnek ismeretes rendeletét, mely a postal küldemények és táviratok ellenőrzéséről szól. Amikor ezt a rendeletet Lányi és Vörös adták ki, az egész sajtó fölháborodott a cabinet noir rendszere ellen. Micsütség volt most e rendelet kiadására? Ha visszavonták Lányi és Vörös rendeletét, miért adták ki újra? A sérelmes dolgok mind megvannak az új rendeletben, amely szövegszerűtlen megismétlése Lányi rendeletének. A rendelet intézkedései különben világosan ellenkeznek a törvény intézkedéseivel is.

Az igazságügyminiszterben hiányzik az a lélek, amely a szabályjogok biztosítására való és az a szellem, amely az igazságszolgáltatás pártatlan kezeléséhez szükséges. Ezért a miniszter személye iránti mélységes bizalmatlanságból nem szavazza meg az igazságügyi költségvetés első tételét.

(Egy közbeszólás.)

Kecskeméthy Ferenc, aki Vázsonyi beszédében mérgesen közbeszólt, személyes kérdésben szólal fel és kijelenti, hogy ő nem ellensége a sajtószabadságnak, de a sajtó visszaélései alkalmából ép úgy nem venné védelmébe a sajtószabadságot, mint ahogy nem tudna vállalkozni a sajtó megrendszabályozásának védelmére.

Elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

(Polónyi védekezik.)

Szünet után

Polónyi Géza igazságügyminiszter szólal fel, mert — ugymond — egy percig sem akarja válasz nélkül hagyni Vázsonyi Vilmos felszólalását. A sajtó szabadságát drága közkinccsnek tartja ő is, az egész kormány is s a közelmúltban valóban veszedelem fenyegette a sajtó szabadságát. De ennek a törekvésnek még csak emléke is alig maradt fenn és ezeket az emlékeket, mint kellemetlen hullasza- got igyekszik a kormány eltávolítani. De gondoljunk csak arra a hangra, modorra, arra a rettentő könnyűvérű rágalmozási viselkedésre, amely a sajtóban tapasztalható. Törvényhozási intézkedést tart szükségesnek a sajtójog reformja ügyében. Szükséges ez a sajtószabadság nagyobb védelmére, de arra is, hogy a sajtó hangja és modora megváltozzék és hogy a sajtó visszaélései megszűnjenek. A sajtó útján előállított termékek nem oly noll me tangere, amelyhez csak utólagos bírói ítélet alapján lehet hozzányulni. Őt csak azért támadják, mert végrehajtott egy törvényt.

Vázsonyi Vilmos: Visszaélt vele!

Polónyi Géza: Minden jogállam fővárosában van éjjeli ügyész és éjjeli vizsgálóbíró. Az ügyészeknek egyes esetekre utasítást soha nem ad, az ügyész csak azt a kötelességet teljesíti, amit a törvény rendel neki. Ova inti a Házat, hogy a demokratikus szíriénhangokra ne hallgasson. Magyarország agrár állam, létérdeke az egész országnak, hogy az aratás meg ne zavartassék. Lehet-e azt tűrni, hogy a szociáldemokrata vezérek az elszereződött aratókat a munka abbahagyására bírják? Ha ez nem zsarolás, akkor semmiem az a világon. (Taps.) Ezért hívta fel az ügyészeket, hogy az aratósztrájkra igazító cikkeket szemben teljesítsék kötelességüket. Ezzel megmentette az országot az aratósztrájkoktól és a vérontástól. Az ügyészeknek e cselekedetért magára vállalja a felelősséget. (Taps.)

A miniszter ezután szemelvényeket olvas föl a szociálista lapokból annak igazolására, hogy a szociálisták hogyan igazgatnak. A Világ-szabadság, amelynek elkobzásáról szó van, arra is fölszólítja a földmunkásokat, hogy ne tőrjenek maguk között egy embert sem, aki nem

előfizetője a Világsszabadság-nak Végül kijelentette a miniszter, hogy őt semmiféle terrorizmus a megkezdett utólétéríteni nem fogja. Idézeteket olvas föl 1848-ból, amikor háboru idején még be is tiltották a lapokat. Semmisem fogja megakadályozni abban, hogy a *magántulajdon, a női becsület és a nemzeti államot megvédje.* (Taps.)

A postai küldemények ellenőrzésére és lefoglalására vonatkozó rendeletet *nem adta ki, hanem Kossuth Ferenc.* A rendelet különben csak a törvény szavait idézi és csakis kezelési utasítást ad a postai alkalmazottaknak.

Ami az igazságügyi reformokat illeti, leg-sürgősebbnek tartja a kuriai bíráskodásról szóló törvény revízióját és érvényességének meghosszabbítását, óhajtja a perek elintézésének gyorsítását és rohamos apasztását főképen a birtokviszonyok rendezése által.

(Amilyen a gazda...)

Günther Antal igazságügyi államtitkár a Vázsonyi Vilmos által említett rendeletről szól. Ez a rendelet nem azonos a Lányi és Vörös által kiadott rendelettel, hanem ezt *lényegesen módosítva* adta ki a kormány. Ami a *levelek lefoglalását* illeti, enélkül a nyomozás igen sok esetben el sem képzelhető.

A Ház ezután az igazságügyi költségvetés első tételét *megszavazta* és a vita folytatását holnapra halasztotta.

Darányi a bűnös.

Érdekes, hogy a szubvencionált koalíciós sajtóban pár nap óta egész mentő-akció folyik *Polónyi Géza* érdekében. Odáig elmentek már a nagy mentésben, hogy kisütötték: *nem is Polónyi a bűnös, hanem Darányi ur, a kitűnő agrárius.* Azt állítják, hogy a sajtóellenes rendeleteknek a kezdeményezője nem Polónyi Géza volt, hanem a *minisztertanács.* A minisztertanácsban foglalkoztak az arató-sztrájkokkal és akkor ott *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter hangoztatta, hogy a sztrájkra való bujtogatásokat meg kell akadályozni. A minisztertanács állapotott meg abban, hogy az izgató lapokat le kell foglalni. Polónyi Géza mint szakminiszter, csak azt vizsgálhatta, hogy a törvény rendelkezései módosítandók-e a határozat végrehajtására és konstatálnia kellett, hogy erre van módja.

Egy estlap így ír erről az újabb fordulat-ról: A sajtószabadság ellen való rendelet s a kormánynak ebben a kérdésben való megdöbbenő állásfoglalása még mindig érthetetlen a nyilvánosság számára, a mely épp az ellenkezőjét várta az „alkotmányosság” kormányától. Növelte a dolog érthetlenségét Kossuth Ferenc nyilatkozata, a melyben állást foglalt a Polónyi fejtegetése ellen. Ezt a rejtélyt megoldja egy értesülésünk, a mely egyszerűen világossá teszi és megmagyarázza ezt az ellentmondást. Értesülésünk, a melyet a képviselőház folyosóján is nyíltan beszéltek, s a mely ott nagy feltűnést keltett, ez:

A sajtószabadság elleni rendeletet a minisztertanács határozta el. *Szerzője*, mint beavatott körökben beszéltek, *Darányi Ignác földművelésügyi miniszter.* Az agráriusok rendkívül erőiesen sikra szállottak a rendelet kibocsátása érdekében s így történt, hogy a rendeletet ki is adták és *Polónyi igazságügyminiszter vállalkozott a védelmére.* Erre azonban, a hírek szerint, csak úgy volt hajlandó, hogy a *rendelet politikai konzekvenciáját nem való hátráltatni és nem őt teszi érte felelőssé.* A miniszterium illető tagjai a leghatározottabb formában *szolidaritást vállaltak az igazságügyminiszterrel* még az interpellációra való válasz megadása előtt.

Eddig szól az értesülés az újabb fordulat-ról. Hát mi azt szívesen elhiszük, hogy *Darányi ur* ludas a dologban és hogy az agráriusok igen erőiesen követelték a sajtó „megrendszabályozása” céljából azokat a reakcionárius rendeleteket. Sőt azt is elhinnék talán, ha éppen muszáj volna, hogy *csak Darányi ur* a bűnös, ellenben *Polónyi Géza* olyan ártatlan, mint egy ma született kivándorló, — csak hogy jön a félhivatalos zuhany és kijózanít bennünket ebből a kéjes illúzióból. A félhivatalos nem engedi ki Polónyi urat a csávából, de viszont megerősíti azt is, hogy *a kormány tagjai egyet értenek vele.* Ime, mit regél ez a helyes kis cáfolat:

Különböző lapokban többször ismétlődött azon hír, hogy annak a rendeletnek a végrehajtásában, mely a képviselőházban interpelláció tárgya lett — a „Világsszabadság” lefoglalása ügyében — a minisztertanács állapotott meg. A valóság az, hogy ez az ügy, melyre nézve a *kabinet tagjai és az igazságügyi miniszter közt utólagos nézeteltérések nem forognak fenn*, a minisztertanács előtt *soha meg nem fordult*, s így tehát az ehhez fűződő személyi kombinációk is önmaguktól elesnek.

Éljen! A sajtószabadság ellen irányuló merénylet dologában tehát a kabinet tagjai és az igazságügyi miniszter közt nézeteltérések nem forognak fenn? Szép kis társaság. Egészen összefüggő. Ez aztán a „nagy kabinet.”

Csak az a furcsa, hogy pár nap előtt *Kossuth Ferenc* erőiesen állást foglalt Polónyi ellen. Hát most ki hazudik?...

Péter király ordói.

(Hol vannak a gyémántok?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

A magyar művészi köröket, a belgrádi udvart és a magyar postát érdekes és kényes história tartja hetek óta izgalomban. A magyar-szerb barátkozás legédesebb napjaiban történt, hogy *Zilzer Adolfot*, a neves magyar festőművészt, aki Belgrádban járt az újságírókkal, *Péter szerb király* felkérte, fesse meg arcképét.

Zilzer megjelent a királyi konakban s hozzáfogott az arcképhez. Időközben Péter király a legszívélyesebben megbarátkozott a festővel s mikor az arckép már annyira elkészült, hogy csak az egyenruhát kellett volna megfestenie, Péter úgy akarta megkönnyíteni a művész munkáját, hogy átadta neki legszebb generális mondurját, két, *gyémánttal kirakott rendjellel egyetemben.* Zilzer becsomagolta a királyi kabátot és a rendjeleket, hogy magával hozza őket Budapestre. De már a határon baj érte velük. Noha az egyenruha sem új nem volt, sem a művészé nem volt: a szemes magyar fináncok olyan erőiesen megvámolták, hogy a művész csak nagy fejcsóválva ment bele az üzletbe.

Budapestben Zilzer szorgalmasan folytatta munkáját s szépen haladt is vele, mikor vagy egy hónap múltán, Belgrádból sürgős levelet kapott. Ebben felkérték, hogy a mondurt és a rendjeleket azonnal küldje vissza, mert a királynak születése napja lévén, szüksége van rájuk. Zilzer belátta, hogy nem várakoztathatja meg a szerb udvart, ha egyszer Péter királynak csak éppen a magáravenni való ruhája van meg: nyomban postára adta tehát a holmikat.

Néhány nap múlva újra írtak Zilzer Adolfnak a szerb fővárosból. Nyugtázták az értékes

kabátot s megsürgették a gyémántos, a nagyértékű rendjeleket. A művész elcsodálkozott s aztán megküldte a rendjelekről szóló feladólevényt Belgrádba, hogy bebizonyítsa ennek a másik csomagnak postára adását is. A szerb udvar a levényt megkapta, de a rendjeleket nem. Sietősen felszólították Zilzert, hogy reklamálja a postán a csomagot, mert az ügy már égető. Zilzer reklamált, a születésnap elmu'ott, a szerb udvar levelezett, — a *rendjelek azonban nem kerültek meg.*

Husz nap tellett el azóta s a posta csak egyre nem válaszolt a festőművész reklamációjára, s a helyzet már nagyon kényessé éleződött. A szerb udvar félti az értékes ordókat, a festőművésznak pedig roppant kényelmetlen volt az egész ügy. Félkereste tehát *Szalay Péter* államtitkár, a posta igazgatóját s előadta neki a rendjelek történetét. Szalay Péter most maga vette kezébe a dolgot, s a nyomozás erőiesen megindult.

Péter király azonban egyelőre a csillagó rendjelek nélkül kénytelen megjelenni az udvari ünnepélyeken.

A lippai választás.

Dániel Tibor képviselő.

Három jelölt küzdelme.

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, július 17.

A lippai választókerület polgársága ma elkeseredett küzdelem után *Dániel Tibor* báró alkotmánypárti jelöltet képviselőjévé választotta. A választás, mely közel tizenkét óra hosszat tartott, meghozta az abszolút többséget Dánielnek, akire nézve a függetlenségi párti jelölt egy pillanatig sem volt veszedelmes. A nemzetiségiek még jobban bírták szavazókkal, de ők sem számítottak másra, mint pótválasztásra, melyre a függetlenségi jelölt jóvoltából eleinte reményük is volt.

Kiküldött tudósítónk a választás lefolyásáról a következőket jelenti:

A város képe.

Már a kora hajnali órákban nagy élénkség, szokatlan zibongás volt észlelhető mindenfelé. Különböző irányokból szavazókkal megrakott zászlós szekerek érkeztek, akiket a község bejáratainál rezes bandák harsogó disharmóniája fogadott. Hét órakor már talpon volt az egész város. Az utcákon nagy csoportosulások, az ablakokból leányfejek kandikálnak ki. Aki a házak közé téved, az azt hiszi, hogy a választás egyhangus lesz: sehol sem lehet más tollat látni, mint a piros-fehér-zöld Dániel párti jelvényt. A József főherceg-szálloda minden terme zsúfolva Dániel szavazókkal; sokan már az udvarra szorultak. Ezek csupa románok. A Magyar Király-szálloda kertje és ivója megint Dániel-szavazókkal van tele: ezek németek, amit az is bizonyít, hogy itt egyszerre két rezes banda játszik, még pedig lehetőleg más-más nótát. Tovább a Marosparton egy százhusz lépés hosszú, deszkából összerakott barak emelkedik, rajta hatalmas Dániel-zászlók. Az is teli szavazókkal. A baraknak öt bejárata van: mindegyik előtt hatalmas üstökben rotyog a gulyás, amelynek illata a gubák odörjével párosulva igen kedves és az aradi szalmapapírgyárra emlékeztet. Bent a barakban hevenyészett asztalok mellett sörözik az istenadta nép. Ami pedig a gulyást illeti, arra nézve

csak egy régi anekdótával lehet jellemző képet adni.

Két kiéhezett vándorlegény betéved a földesur kúriájára és enni kér. A földesur elrendeli, hogy adni kell nekik, amennyi beléjük fér. Tényleg meg is kezdik az evést. Esznek, esznek, egyik gyorsabban, mint a másik. Végre az egyik megszólal:

— Te Pista, hát te miért nem eszel?

— Dehogyan nem eszem! — feleli a másik tele szájjal.

— Ordögött! Hiszen te nem eszel, te falsz!

Hát valahogy így volt Lippán is. Mind a három párttanyán orias menynységekben fogott a gulyás és a sör. Egyszer esik öt évben választás, ilyenkor legalább bevesz valamicskét a jóból a honpolgár.

A fehér tollas Heinrich-párt tanyája a község másik végében van. Nagyságra meg se közelíti a Dániel párttárs az élet sem olyan vig benne. Román szavazót pénzért se lehet látni, de ha lát is az ember, nem ismeri meg. Ezeknek nincs tolluk, se jelvényük, csak némelyikük viseli a szokásos zöldgalyat.

Réggel nyolc óra tájban érdekes látványt nyújt a város. Az utcáskokon, házakon zászlók lobognak, itt is, ott is recseg a rezesbanda korteskocsi robognak, kortések lötnak-futnak. Az ablakok az egész utcáson nyitva állanak s a szépségek egész serege könyököl, sőt ül az ablakpárkányon. Ebből az alkalomból konstataandó, hogy Lippán nagyon szépek a nők és hogy a hölgyek javarésze Dániel-tollat visel a kalapján, vagy a bluzán. Ez már fél győzelem.

A pártirodák közül a Heinrich-pártban nincs senki, míg Dánieléknél vígan folyik az élet. A románok jelöltjének ablakából érdeklődve nézik az utcát *Suciu János dr., Goldis László és Russu Sírionu János.* A község háza előtt fehér-tollal jár kel egy zömök fiatal ur: *Dobroszláv Péter dr. képviselő.* Vele van *Steiner Károly is,* aki tiszteletreméltó szakállát és a választás esélyeit nézegeti. *Korda Andor,* a magyarországi képviselő tegnap elutazott, miután két nap, két éjjel ivással töltötte az időt, változatosság kedvéért a revolverével lövöldözvén.

Karhatalom is van. A temesvári 61-ik gyalogezred egy kombinált százada *Sembra Rudolf* százados vezetésével tegnap este megérkezett. Rajta kívül 5 tiszt van a 69 emberből álló századhoz beosztva. A csendőrséget az egész környékről összevonták. Parancsnokuk *Kovács Ödön főhadnagy.* Mintegy 50-en vannak. Itt van még egy huszárszázad is Aradról.

A választás megnyitása.

A szavazás két bizottságnál történik. Az egyik az iskolában, a másik a község házában van elhelyezve. Az elsőnek elnöke a választási elnök, *Ferenczy Sándor* temesmegyei főjegyző, helyettes elnöke *Schäffer György* lippai lakos.

A második szavazatszedő bizottság elnöke *Steiner János* lippai ügyvéd, helyettese *Konok Tamás.* Jegyzők *Boksa Mátyás és Mészáros István,* helyettes jegyzők *Panczoth Sándor és Schäffer István.*

A községek a következő sorrendben szavaznak:

Az I. bizottságnál: Lippa, Kövesd, Kékes, Krivobara, Székas, Vizma, Belotinc, Kelmák, Altringen, Bogda-Rigós, Puchberg, Charlottenburg, Komeát, Lalasinc, Mész-Dorgos, Sistarovec.

A II. bizottságnál: Hidegkut, Zibrány, Alhos, Keszinc, Hódos, Buzád, Mély-Nádas, Hosszuszó, Dorgos, Petris, Ujfalu, Kizdia, Szépfalu, Máslak és Traunau.

Réggel nyolc órakor *Ferenczy* választási elnök megjelent az iskola feljáróján s a vá-

laszlást a kisháza hallgatóság előtt megnyitottak jelentette ki, a további jelölésekre fél-órát határidőt tűzvén ki. A félóra leteltével konstataulta, hogy tíznél több választó ajánlatával három jelölés történt. Fellépett *Dániel Tibor* báró alkotmánypárti, *Heinrich Elek dr.* függetlenségi és *Márta Sándor dr.* nemzetiségi programmal.

A szavazás kezdetét az elnök 9 órára tűzte ki. Ezalatt sorshuzás útján megállapították, hogy az I. bizottságnál Dánielék, a II. knál Heinrichék kezdik a szavazást. Fel is vonulnak a szavazási helyiségek elé a községek, tömördek zászlóval, vig zeneszóval. Érdekes jelenet volt, amikor *Steiner Károly* az ellentábor emberei közé menv, szónokolni akart nekik, a rezesbanda fortissimó belevég:

... Elmentem én a vásárra
Schneider Fánival ...

Az ember a maga szavát se hallja, *Steiner* tehát eredmény nélkül távozik. Kevésbé finomabban is bánnak azonban a csábítókkal: egy nemzetiségi kortes belopózik a Dániel-párt egyik helyiségébe. Ritka szép pofozokkal el látva távozik. A nemzetiségieknek egyik leg-lelkesebb kortese különben a vizmai gör. kel. lelkész, aki piros fehér-zöld tollat tűzve csuszlik be a Dániel-táborba. Egy *uriaszony* azonban észreveszi, s a következő pillanatban a lelkész *csendőrszuronyok* közt távolodik szebb tájakra.

A szavazás kezdete.

Lippa és Hidegkut szavazása után ez volt a szavazatok állása:

Az első bizottságnál:

Dániel	90
Heinrich	97
Márta	80

A második bizottságnál:

Dániel	114
Heinrich	79

Két órakor a szavazatok aránya:

Dániel	538
Heinrich	186
Márta	284

Most már nyilvánvaló, hogy Dánielnek sikerülni fog az abszolút többséget megszerezni. A függetlenségek most már nem is törekednek másra, csak arra, hogy annyi szavazót behozhassanak, amennyivel pótválasztásba kergethetik Dánielt. A kortések minden erejüket megfeszítve dolgoznak. *Dobroszláv* pedig uton, utfélen hangoztatja:

— Elkérgettem Dánielt Csákovárról, elkérgettem innen is és utána megyek az ország minden választókerületébe!

Bent az első szavazóbizottságnál Komeát község szavaz. Jóképű románok jönnek az elnök elé és leszavaznak sorban egymás után Dánielre. Ilyenformán:

- La barón ...
- La domnu barón ...
- La barón ...

Igy megy ez huszszor, ötvenszer egymás után. *Dobroszláv Péter* türelmetlenkedik és odasugja a Heinrich-párt egyik bizalmi emberének, hogy tiltakozzék a szavazatok elfogadása ellen, mert *Barón* nevű jelölt nincs.

Ferenczy elnök a választási törvény 154 ik §-ára hivatkozik, amely szerint neki diskrecionális joga van a szavazat elfogadására, ha megállapítható, hogy kiire akar a választó szavazni. Később azonban, hogy Heinrichék ne zúgolódjanak, visszautasít egy szavazatot, melyet így ad le a honpolgár:

— Báró Dániel Ernő!

Három órakor a szavazatok aránya:

Dániel	645
Heinrich	189
Márta	310

Dániel Tibor bárónak tehát már ekkor 146 szótöbbsége van. De most jön Ujfalu mintegy 40 emberrel: csupa Heinrich-párti. Viszont Lalasinc Dánielre szavaz. A választás lassan folyik, de egyszerre nagy izgalom támad. Azt beszélük, hogy a II-ik bizottságnál három román szavazó 150—150 koronát tett le az asztalra, mint amely összeggel Dánielék meg akarták őket vesztegetni. Ez a hír azonban csak kortesfogásnak bizonyul. Többen azt beszélük, hogy *Márta dr.-nak* nagy tartaléka van, amelylyel sikerülhet pótválasztást kiesőszakolni.

Ez a hír azonban nem bizonyul valóznak. Az első bizottságnál leszavaz az utolsó község is, Sistarovec. Egy szál Dániel párti. Mikor leszavaztak, öt fehér-tollas kortes lelkendezve hoz egy ijedt románt:

- Itt van még egy Heinrich szavazó!
- Hogy hívják?
- Nyinyi Mikola!

Az elnök általános derűtlenség közt konstatalja, hogy a derék férfiu nem is szavazó. Együttal kitűzi fél ótkor fél hatra a zárórát. A szavazatok állása ekkor a következő:

Dániel	879
Heinrich	227
Márta	369

Most már csak három község van hátra: Szépfalu, Máslak és Traunau. Dániel győzelme tehát máris bizonyos.

A szavazás befejezése.

Ezalatt a község háza előtt némi összekocinás történik a nemzetiségiek és az alkotmánypártiak között. A katonák és a csendőrök lépnek közbe, szétoszlatják a tömeget és kor-dont vonnak az ellenfelek között. A község ház előtt valóságos korzó kezdődik. Dániel-tollas hölgyek járkálnak le-fel. Megjelenik a pártiroda előtt Dániel is, akit harsogó éljenzés fogad. Dániel a választási helyiség felé tart, de nem megy be, mert a délelőtti folyamán az elnök már kiutasította a nemzetiségi jelöltet, *Márta Sándor drt.* A délutáni vonattal Aradról is nagyszámú érdeklődő érkezett ki Lippára, kedvtelve nézegetvén a mozgalmas képeket.

Eközben a második szavazatszedő bizottsághoz a Heinrich kortések egy egész turnus nem választót cipelnek be. Tíz visszautasítás egymás után. Megjelent a közismert apa is, aki beteg fia helyett akart leszavazni. Denikve fél hatkor így állanak a szavazatok:

Dániel	899
Heinrich	271
Márta	369

Az első bizottságnál a szavazást lezárták. Fél 7-kor a II-ik bizottságnál is kitűzik a zárórát fél 8-ra. A helyzet most a következő:

Dániel	1084
Heinrich	343
Márta	407

A szavazók már igen gyéren jelentkeznek. Fél nyolckor leszavaznak az utolsók is: a szavazás befejeződött. Dániel Tibor bárónak tekintélyes abszolút többsége van. A szavazatok aránya:

Dániel Tibor báró	1087
Heinrich Elek dr.	343
Márta Sándor dr.	410

Dániel Tibor báró tehát 334 abszolút szótöbbséggel a lippai kerület országgyűlési képviselőjévé választott.

Mikor az eredmény nyilvánvalóvá lett, a párttanyák is lassan megüresedtek. Telérakott szekereken, összecsavart lobogókkal, dalolva tértek haza a szavazók.

A mandátum átadása a szokásos formások között az egész lippal intelligencia és díszes hölgyközönség előtt történt meg.

A rendőrség és a női becsület. Mikor a detektiv informál.

(Meghírsített házasság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Néhány hónap előtt történt, hogy egy Kalmár Hugó nevű államrendőrségi detektiv a Hungária-fogadóban kikutatta és felbontotta Braun Márkus amerikai kivándorlási felügyelő leveleit. Nagy botrány keletkezett a dologból és biztos volt, hogy a ravasz detektivnek állásába kerül a dolog. Itt volt a tévedés. Kalmárnak semmi baja nem történt, megmaradt továbbra is titkos rendőrnek s legújabb siklijéről a következőket írja egy estillap.

Kalmár Hugó detektiv néhány hét előtt egy polgári perben, amely két idegen ember között folyt le, véleményt szolgáltatót egy hölgyről, akinek semmi köze nem volt a perhez. Azt írta meg róla s egy rendőrkapitánynyal is szignáltatta a véleményét, hogy az illető hölgy az ő tudta szerint gyakran megjelent a Hungária-szállóban és ott szereimi ügyeit bonyolította le.

Mikor ezt a tényt leírjuk, bamarjában nem is tudjuk, hogy a hozzáfűződő gázságok és büns mulasztások sorozatát hol kezdjük megvilágítani. Mert mellékesen a hölgy, akiről itt szó van — menyasszony is. Egy tisztességes, uri családból való fiatalember akarta elvenni feleségül, de a zord apa ellene volt a frigynek s mert törvényszéki bíró, ki tudta vinni, hogy a fia menyasszonyáról ilyen bizonyítványt szerkeszzen a rendőrség. Meg kell érteni ezt a rémes esetet. Nem tényeket adott közre a rendőrség, nem azt írta meg az illető hölgyről, hogy nyilván van tartva a bukott nők lajstromában, hanem egy detektiv privát információi alapján azt konstata, hogy alighanem bukott nő, mert Kalmár detektiv ur többször látta a Hungária-szállóban előkelő urakhoz bemenni.

Az apának erre a bizonyítványra azért volt szüksége, mert gondnokság alá akarta helyezni a fiát. A gondnoksági tárgyalás a pécsi törvényszék előtt folyt le és ezen a tárgyaláson felolvasták Kalmár detektiv véleményét, mint a rendőrség hivatalos információját. Nem vették tekintetbe, hogy a büntető perrendtartásnak az a paragrafusa, mely az előéletre vonatkozó hatóági bizonyítványok felolvasását szabályozza, világosan megállapítja, hogy az erkölcsi állapotra vonatkozó csak oly terhelő tények olvashatók fel, melyek ítéletileg vannak megállapítva.

Szól pedig a rendőrség hivatalos végzése a következőképp:

Végzés.

A pécsi királyi törvényszék kiküldött bírása, Peitler János megkeresésére a m. kir. államrendőrség Kalmár Hugó detektiv-jének megjelent nyomozásáról következőkben értesíti: N. N. 28 éves foglalkozás nélküli, családjánál lakó egyén a Hungária-szállóban előkelő urakhoz járt titkos kéjelgés miatt. Innen Kalmár Hugó detektiv figyelmeztetésére már ki is utasították. 8—10 év óta G. J. dúsgazdag nagybirtokostól havi 250 frt. segélyt kap, vele utazik és aggkorával járó gyöngeségét valószínűleg arra használja fel, hogy egyéb pénzeket is szerezzon tőle.

(Olvashatatlan névakiírás.)

r.-kapitány.

A szerencsétlen meghurcolt, megbecsületelt, tönkretett leány eleiatén megpróbálta személyesen kivívni az igazát, végigjárta az összes fórumokat, de sehol nem találta meg az igazát. Mindenhol belementek, hogy az ő részén van az igazság, a rendőrség is, a pécsi törvényszék is szabálytalanul, igazságtalanul, törvényellenesen járt el, de segíteni senki nem tudott rajta.

A leány ekkor ügyvédje, Fuchs Elemér dr. útján feljelentette a detektivet rágalmozás és hivatalos titok megsértése címén és kérte a vizsgálatot kiterjeszteni az olvashatatlan névakiírású rendőrkapitány ellen is. Mikor pedig a feljelentés megtörtént, az ügyvéd elment a rendőrségre és, mintha mitsem tudna a pécsi esetről, erkölcsi bizonyítványt kért az illető hölgy részére. Ezt az erkölcsi bizonyítványt meg is kapta ezelőtt egy héttel. Az foglaltatik benne, hogy N. N. kisasszony teljesen korrekt erkölcsű hölgy, erkölcs-rendészetileg nem eshetik kifogás alá. Hát ha ebbe nem lehet beleörülni, csukják be a lipótmezei tébolydát...

Nemcsak Fedák, Turcsányi is...

Férjhez mennek!

Arad, július 17.

Fedák Sára, avagy Sirolda kisasszony, elődje Felhő Rózsának az automobilozás nemes és szagos sportján, miután állítólag az Adriától a Kárpátokig bekalandozott minden zeget és zugot, visszatért Budapestre, hogy beszéljen. Hogy a kisasszony mint közér és egyszerűen és nemesen mesés, azt — úgy hisszük — minden újságolvasó tudja. Onagysága a beszéd művészetében már annyira vitte, hogy nem egszik meg az anekdotázással, hanem a jövőről, t. i. az ő jövőjéről is elbeszélget ol, anoknak, akik még áhitattal halgatják.

Tegnapelőtt például gyönyörű kijelentéseket tett. Elmondta, hogy a jövőre nézve nincsenek is terveit. Azután elmondta, hogy most tanulja a Garolsteini nagyhercegnőt, amely az ősszel első szerepe lesz a Király-színházban. A sorok között bejelentette az is, hogy tengeri utra készül, amelyre kísérekül a Rab Mátyás című darabot és Verő György egy új darabját viszi magával. Onagysága ezenfelül feltételes (vagy talán óhajto?) kijelentést is tett, mondván, hogy:

— Ha rendbe jön a Népszínház dolga, ott játszom októbertől kezdve 100 estén; ha nem jön rendbe, megvalósítom régi szándékomat és már októberben végleg visszavonulok a színházról!... De most igazán... szavamra... bizony isten...

Ez a kissé homályos kijelentés onagysága férjhezmenetelére vonatkozik, vagyis azt jelenti, hogy végre valahára mégis csak papucs alá kerül Degenfeld Imre gróf...

Ezek után ugyhiszük, mindenki Vidor Pál bukásá fogja kívánni, hogy a Zsazsa nevű művésznő mennél előbb családi otthonába vonulhasson — igaz gyönyörűségére a művészet minden barátjának.

De ha már Fedák Sáriról szó esik, mért maradjon a homályban Turcsányi Olga? Az isteni Zsazsa két dolgot hozott divatba a primadonnák között: az automobilozást és a férjhezmenést. Felhő Rózsai az előbbi választotta, Turcsányi Olga az utóbbit. Ez annyiból jobb, hogy nem gázol el senkit. Legfőleg megreped egy pár tuat szív...

A Városligeti szinkörben most közeledik első jubileuma felé a „Gül baba leánya és a Tulipános koldus gróf” című ugynevezett nyári darab, amely parodisztikus bohózatot dalokkal, táncokkal, előjátékkal és 3 felvonásban ki is írhatta volna más, mint a „zseniális” Feld Mátyás? Színházi körökben pedig azt beszélik, hogy ezen a jubileumon a zseniális és gavalér szerző darabja minden szereplőjének ajándékot fog adni, a legesegfőbb szereplőnek pedig, aki Tulipán Zsazsa szerepét játssza esténként

óriási sikerrel és vakító orosz ékszerekkel, akit külön is hirdet a színlap, hogy „Turcsányi Olga, a szentpétervári Kazansky cári operettszínház primadonnájának föléptével”, — ez a fekete szemű és ésbontó szépségű primadonna jeggyűrűt kap ajándékba Feld Mátyástól, a nyári bohózatok élelmes gyártójától. Azt beszélik és már gratulálnak is a jegyes párnak.

Szóval Turcsányi Olga nem engedi lefoztni magát Fedák Sáriról — ő is férjhez megy! Es még hozzá nem is kell szakítani a művészettel, mert hisz vice-direktornéja lesz a Városligeti szinkörnek...

Miniszterek a Barabás-lakomán.

Kossuth és Apponyi beszéde.

(Az erzsébetvárosi kündelem.)

Arad, július 17.

Minél inkább közeledik július 26-ika, annál nagyobb hullámokat vernek az erzsébetvárosi választási mozgalmak. Mint Budapestről táviratozzák, a VII. kerületi függetlenségi párt ma este a Royal-szállóban Barabás Béla tiszteletére pártvacsorát rendezett, amelyen megjelentek Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf miniszterek is, számos képviselő és a fővárosi kerületek függetlenségi köreinek küldöttségei.

A lakoma első szónoka Földes Gyula, a kerületi függetlenségi párt elnöke volt, aki a kormány tagjait és Barabás Bélát köszöntötte föl.

Ezután elénekelték a Kossuth-nótát, melynek elhangzása után Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állott föl és örömmel állapította meg az elhangzott nótá kapcsán, hogy Kossuth Lajos regimentje nemcsak el nem fogyott, hanem egyre nő és egészen meghódítja az országot. Kossuth ezután Barabás személyével és politikájával foglalkozott és kijelentette, hogy Barabásnak a képviselőházból kimaradnia nem szabad, mert szüksége van reá úgy a pártnak, mint az országnak egyaránt. Eljött tehát megmondani, hogy támogassák Barabás jelöltségét, adnak az embernek lobogóját, aki elveit meg nem változtatva, mindig egy célért küzdött. Mentsük meg a kerületben az igazi függetlenségi eszme lobogóját. Barabás győzelme üriti poharát.

Földes Géza beszéde után Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter szólalt föl és kijelentette, hogy mindig arra törekedett, hogy a nemzet követeléseit megvalósítsa, hogy ez a nemzet szabad, független és boldog legyen. A kormány most átmeneti és nem valósíthatja meg azokat a célokat, amelyekért eddig küzdött, mert a béke kedvéért kénytelen volt lemondani. De ez nem jelenti az elvek föladását, a párt továbbra is küzdeni fog a kitűzött célért és reméli, hogy ebben a kerületben, ahol egyszer már győzött a függetlenségi párt, nem fogják megengedni, hogy a zászló elbukjék. Barabás Bélát élteti.

Kubik Béla orsz. képviselő tolmácsolta Justh Gyula házelnök izenetét, aki szintén Barabás megválasztását ajánlja.

Sümei Vilmos orsz. képviselő után Barabás Béla fölolvasta Wekerle Sándor miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter és Sztérenyi József államtitkár üdvözlő sürgönyeit és kérte a választókat, hogy tartsanak ki az ő zászlaja mellett, tiszteljék meg bizalmukkal, hogy segítségére legyen annak a nagy hazafi-

nak, aki az országot a szomorú helyzetből kivezette. Köszöni a szeretet, amelyben a kormány és képviselőtársai részesítették. A nemzet jövőjére üriti poharát.

Ezután még számos lelkes pohárköszöntő hangzott el.

A VII. kerületi Eötvös-párt elnökségének megbízásából ma délelőtt küldöttség kereste föl Eötvös Károlyt, hogy megkérdezze álláspontját az általános választói jog kérdésében?

Eötvös kijelentette, hogy nemcsak híve az általános választói jognak, de mint 1893-ban azt követelni fogja. A választói jogot az ipari kereskedelmi, gyáripari és bányászati osztály számára teljesen mértékben szükségesnek tartja, csak ahhoz a feltételhez köti, hogy a választó legalább 20 éves és magyar állampolgár legyen, a nemzetiségi kerületekben pedig a választókerületek átalakításával legyen összekapcsolva. Ami a szavazás titkos és községenkénti voltát illeti, szeretne ebben a kérdésben a szociálisták vezérfőfelével tanácskozni, mert erre nézve nagy kétségek vannak. Ha a szociálisták az ő érvelés hallgatása után is megmaradnak a követelés mellett, úgy az ő erkölcsi felelősségére elfogadja ezt a szavazási módot.

Végül kijelentette Eötvös, hogy vasárnapi programbeszédében részletes szociális programot fog választói elé terjeszteni.

SPORT.

+ Vívómester Aradon. Maione Vincenzó, az Aradon közismert kitűnő vívómester, aki jelenleg Kovásznán tart vívó-tanfolyamot, szeptember 15-ikén a minercita-palotában megkezdte a vívás oktatását.

Szélhámosság a tulipánnal.

(Könyvügynökök szédülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Az olvasni szerető, de csekély anyagiakkal rendelkező embernek valószínű áldás az a részletfizetési rendszer, amelyet nagyobb könyv-vállalatok meghonosítottak. Havi pár koronáért megkaphatja a legdrágább művet is. A könyv-vállalatok természetesen nagy apparátussal dolgoznak, hogy műveiket minél szélesebb körben terjesszék. Ügynököket küldenek szerte az országban, akik több-kevesebb szerencsével gyűjtik a megrendeléseket.

Az ügynök-rendszer az utóbbi években szerfelett föllendült és így természetes, hogy káros kihajtásai is vannak. A fővárosi rendőrségnek és a bíróságoknak sok dolgot adnak azok a szélhámosságok, akik oly módon csapják be a jóhiszemű embereket, hogy kisebb értékű könyveket rendeltenek velük és a megrendelő bárcán kijavítják a rendelést, természetesen nagyobb értékű megrendeléseket írván a rendelő lapra. A megrendelő pár nap múlva arra ébred, hogy egészen más és sokkal drágább könyveket szállított nekik a cég. Legtöbbször — káromkodva bár — belenyugosznak ebbe, mert félnek a pereskedéstől.

Különösen a vidéki megrendelők irtóznak perre vinni a dolgot. A szélhámosságok jól tudják ezt és vigan folytatják kisdud játékukat. Néha rajta csipkén ugyan őket, de hamarosan tuliesznek ezen.

Aradon a napokban szintén garázdálkodott — és pedig a Tulipánkert cégére alatt — két ilyen szélhámosság. Előkelően öltözködnek, a meg-

jelenésük elsőrendű, a svádájuk pedig olyan, hogy az obstrukció hőselé se különb. A két gentleman nemrégiben beállított Kulcsár Teréz aradi szabónőhöz.

— Fontos beszélni valónk van önnel — mondta az egyik.

A szabónő bevezette ebédlőjébe a két előkelő urat. Az egyik annyira óvatos volt, hogy becsukta az ajtót, nehogy a beszélgetésnek a szomszéd szobában dolgozó varrőleányok tanulmányuk legyenek.

— Ön olyan divalapot jár, amely nem ér egy fabatkát sem — mondta az egyik.

— Csupa ócska, tíz év előtti mintát hoz — fűzte hozzá a másik.

— Mi a Tulipánkert megbízásából vagyunk itt — folytatta az előbbi. Az egyesület céljait tűzte ki, hogy fejlessze a nemesi ízlést az öltözködés terén. E célból tulipán-védjeggyel ellátott divalapot ad ki. A lap előfizetési ára csupán tízenhat korona, amelyből tíz korona az iparpártolás céljaira jut. Ön a magyar ipar fejlődését is elősegíti azzal, ha ezt a divalapot megrendeli.

Kulcsár Teréz eleinte szabadkozott, de a két ur olyan bőségesen ontotta a meggyőző érveket, hogy végre is aláírt egy megrendelő lapot.

Ma Kulcsár Teréz legnagyobb meglepetésére, értesülést kapott a Világegyetem című mű kiadójától, hogy a művet, amelynek százkilencven korona az ára, a napokban elküldik neki. A becsapott nő rögtön levelet írt a cégnek, előadván benne, hogy csak egy tízenhat koronás megrendelést írt alá. Kulcsár Teréz a szélhámosságok ellen eddig nem tett ugyan feljelentést, de ha a cég ragaszkodik ahhoz, hogy a megrendelést aláírta, úgy feljelenti a szélhámosságokat a rendőrségnek.

Valószínű, hogy az ügynökök, akik gondosan eltitkolták nevüket, még mindig itt garázdálkodnak Aradon, miért is föl hívjuk rájuk a rendőrség figyelmét. A szélhámosságok Kulcsár Terézen kívül Blum Györgyné szabónét is becsapták, bizonyos tehát, hogy még több helyen követtek el hasonló csúszásokat.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Baccarat, színmű. Hegedűs Gyula vendégfőléptével.
Csütörtök: A zsába, bohózat. Hegedűs Gyula vendégfőléptével.
Péntek: Leányka, operett. Bemutató előadás.
Szombat: Leányka, operett.
Vasárnap: Leányka, operett.

* Hegedűs Gyula vendégjátéka. Az aradi színház vendége, Hegedűs Gyula ma este lépett fel először a Dorrit kisasszony című vígjátékban, Dorrit apó szerepében. Ezt a szerepet Várnay Jenő, a színtársulat tehetséges tagja kreálta Aradon. Összehasonlításokat nem akarunk tenni. Tény, hogy Várnay megálta a helyét. Hogy ez Hegedűs Gyulának a legnagyobb mértékben sikerült, az csak természetes. Bámulatos tökélyre vitt beszédművészete és természetes játékmódja már évekkal ezelőtt a legelső sorába emelték, akik valaha a magyar színpadon játszottak. Mai alakításába is sok színt, sok finom árnyalatot vitt bele. Kiváló volt minden tekintetben. A vendégművész holnap a Baccarat-ban lép fel.

Az aradi választás.

Müller és Steigerwald jelölése

Barabás a pártgyűlésen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

Nemcsak a végzet utjai csodálatosak, hanem az aradi függetlenségi párt vezetőségének a mostani választási mozgalom során tanúsított magatartása is. A választó polgárság belenyugodott abba, hogy bevárja a párt végrehajtó-bizottságának a jelölés dolgában hozandó határozatát. A polgárságnak ezt a lojalitását illő lett volna kellőképpen honorálni és legalább is bizonyos ígéreteket betartani. De a párt vezetősége nem tette ezt.

Megigérte például, hogy Barabás Béla lemondása után rögtön összehívja a jelölő értekezletet. Barabás lemondását mult kedden jelentették be a Háznak, de az értekezlet összehívása elmaradt. Azután megvárta a vezetőség a városi központi választmány határozatát a választás napjára nézve. Szombaton meghozta a döntést a központi választmány, de a vezetőség ismét elmulasztotta a gyűlést összehívni. Végül halogatásul fölhozta, hogy meg akarja várni Barabás Béla hazaérkezését, mert az ő jelenlétében fognak a jelölés dolgában határozni.

Ma azután minden érdeklődő megtudta, hogy Barabás holnap délután Aradra érkezik és így délután már megtarthatták volna az értekezletet. Az összehívás azonban érthetetlen okból ismét elmaradt. A választó polgárság nem tudja mire magyarázni a pártvezetőség késlekedését és így nem csoda, hogy uton-utfélen megvádolják. Lehet ugyan, hogy holnap privátlevelek útján hirtelen mégis összehívják a gyűlést, de ez is csak „lehet.”

A végrehajtó bizottság határozatát megelőzve ma már két függetlenségi jelöltet állítottak föl: Müller Károlyt és Steigerwald Alajost. Mindkét jelölés komoly formában történt és úgy látszik, hogy egyik tábor sem fog jelöltjének támogatásától elállani, még akkor sem, ha a végrehajtó bizottság más jelöltet állítana fel „hivatalos” jelöltül.

Müller Károlyt jelölték.

Egy hét választ el bennünket július hó 26-ikától, a képviselőküldés napjától és — ami szokatlan az aradi alkotmányos küzdelmek történetében — csak ma történtek meg az első komoly lépések a képviselőjelölésre. Az aradi választó polgárság egy része értekezletet tartott a Magyar Király-vendéglőben, ahol Müller Károlyt, az aradi függetlenségi párt tisztelt elnökét nagy lelkesedéssel képviselőjelöltnek kiáltották ki. A választók küldöttség útján hozták tudomására a jelölést Müller Károlynak, aki megjelent az értekezleten és köszönetet mondott a személye iránt frappánsan megnyilvánuló bizalomért.

A jelölő-értekezleten több beszéd hangzott el, amelyek közül kettőre lehetlenség reá nem mutatnunk. Az egyik erős szemrehányásokkal illette Barabás Bélát, amiért cserbenhagyta Arad városát, a másik pedig az aradi függetlenség

vezetőségét támadta, mivel mindeddig teljes mozdulatlanlansággal nézte a helyi politikában beállott változásokat és egyáltalán nem intézkedett a képviselőjelölés dolgában. Mulasztással - vádolta a párt vezetőjét és a polgárságon ejtett érzékeny sérelemért orvoslást kért.

A jelölőértekezletről, amely mindvégig lelkesen ünnepelte Müller Károlyt, az alábbi tudósításban számolunk be:

(A jelölés.)

A Magyar Király-vendéglő udvarán elhelyezett asztalokat már nyolc óra előtt körülülte a választó-polgáregy nagy tábora. Meisztrovits János mint házigazda, üdvözölte a megjelenteket és az értekezlet elnökéül Szalay Arnold dr.-t ajánlotta.

Egyhangú éljenzés közepette állott föl Szalay Arnold dr. és a következő, tetszésnyilvánításokkal sűrűn megszakított beszédet mondotta:

— Aradváros mandátuma bitang jószág lett. Képviselőnk lekötött, elhagyott bennünket. Pártunk végrehajtó-bizottsága mindamellett nem teljesíti kötelességét. (Több hang: Ugy van!) Már tíz nappal előbb bejelentette Barabás Béla Justh Gyula házelnöknek, hogy lekötött aradi mandátumáról, jöllehet, az összeférhetlenségi bizottság ezt a mandátumot ítélte neki oda. Hogy lesz e valamikor a főváros VII. kerületének képviselője, azt nem tudom. En kívánom neki. Boldogítsa Budapestet, amelynek egy városrészéért eldobta a mi városunkat.

A végrehajtó bizottság tudomásul vette Barabás lemondását, Avarffy Imre dr., a bizottság elnöke azonban mégsem hívta össze az értekezletet. Azzal egyáltalán nem törődnek, hogy a választás 26-ikán lesz és hogy a polgárságnak alkalmat kell nyújtani akarata megnyilvánítására. Mert, miként Polónyi Géza igazságügyminiszter azzal kezdte miniszterségét, hogy legszentebb kincsünket, a sajtót akarta megszorítani, nálunk is — lényegében ehhez hasonlóan — azzal kezdik a választást, hogy a függetlenségi párt végrehajtóbizottsága félálomba merülve, tétlenül várja a küzdelmet, csak azért, mert a vezetőség nem hívja össze a bizottságot:

Itt pedig más nem lehet képviselő, csak az, akit a polgárság akar. Minthogy pedig a párt vezetősége részéről semmi sem történik, indítványozom, hogy ne várjunk tovább, tömörüljünk és jelöljük Müller Károlyt. (Leikes, szünni nem akaró éljenzés.) Indítványozom továbbá, hogy küldöttségileg hívjuk meg szeretett jelöltünket az értekezleten való részvételre. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

(Küldöttség Müllernél.)

Azután megválasztották a párt jegyzőjéül Németh Gyula dr.-t és megalakították a küldöttséget, amelynek a következők lettek a tagjai:

Leitner Ernő dr., Meisztrovits János, Weisz Márkus, Kalmár Nándor, Binder Gyula, Barcza István, Dobró Pál, Török Márton, Don Konstantin, Joó Béla, Gid Samuel, Rothmüller Ferenc, Olár Juszti, Zsionkovszki János, Leviczky Tibor, Ehek István, Tóth István, Sziágyi Jakab, Terényi Lajos, Spitz Lipót, Kaiser Lipót, Rácz Márton és Kovács István.

A küldöttség a Fehér Kereszt-szálló éttermében, vacsora mellett találta Müller Károlyt, aki előtt Leitner Ernő dr., a küldöttség vezetője, e szavakkal tolmácsolta az értekezlet óhaját:

— Tisztelt barátom! Megüresedvén az aradi mandátum, a választó polgárság tekintélyes része összegyűlt, hogy a jelölés dolgában állást foglaljon. A polgárságnak ez a része egyhangúlag és lelkesedéssel a te személyedben állapodott meg és téged óhaj megnyerni, hogy Arad

városát képviseljed a parlamentben. Az ő megbízásukból jöttünk, hogy felkérjünk: jelenj meg közöttünk és fejtsd ki irányelveidet, amelyeknek alapján hajlandó vagy elvállalni a jelöltséget. (Leikes éljenzés.)

Müller Károly néhány szóval köszönetet mondott és kijelentette, hogy követi a küldöttséget.

Alig értek ki az utcára, több száz főre növekedett a jobbra választókörből álló tömeg, amely Müller Károlyt a Magyar Királyba követte. Bezárta egy hirtelen előkerült cigányzenekar, amely látva az eseményeket, csatlakozott a lelkes közönséghez. Így érkezett meg a jelölt viharos éljenzés és muzsikaszó hangjai mellett az öt jelölt polgárok körébe, ahol percekig tartó ovációval, kalaplengetve fogadták a jelenlevők.

Az éljenzés csillapultával Szalay Arnold dr. e szavakkal üdvözölte Müller Károlyt:

— Szeretve tisztelt polgártársak! Kedves Károly barátom! Életemben sokszor voltam mellette, te, mint erős, én mint gyenge. Mindig arról győződtem meg, hogy városunk hű fia, hazánk becsületes polgára és a közélet önzetlen harcosa vagy. Polgárembert nagyobb tisztelet nem érhet, mintha a polgártársai felajánlják neki a képviselőiséget. Mi, akik a függetlenségi elveket követjük, a zászlót, amelyre a 48 van írva, büszkén adjuk a kezébe. Meggyőződésünk, hogy ez a zászló lehet rongyos, tépett, de a te kezében piszkos soha. (Éljenzés és taps.) Ugy ismerünk téged, mint aki a közéletet hiven szolgáltad és csak az irántad táplált bizalmunknak adunk kifejezést akkor, amikor fölajánljuk a jelöltséget. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

(Müller Károly beszéde.)

Most Müller Károly vette át a szót és az alábbi éljenzésekkel gyakorta megszakított beszédet mondotta:

— Milyen tisztelt polgártársaim! Meg vagyok kissé lepve, látva a tiszta aradi polgárok személyem iránt megnyilvánuló vonzalmát. Mindenekelőtt köszönetet mondok a küldöttségnek, amely beinvitált ebbe a kedves és tiszteletreméltó körbe, ahol káprázó szemmel látom ama barátaimat és ismerőseimet, akik velem együtt küzdöttek a nehéz harcok idején. Köszönetet mondok Szalay Arnoldnak azokért a szép szavakért, amelyeket hozzám intézett. Együtt küzdöttünk mi már akkor is, amikor az én csekélységem, bár nem nagy erővel, de becsületesen és tiszta kézzel, mint elnök vezettem az aradi függetlenségi pártot. Azt a lobogót, amelyről Szalay tett említést, önök akkor adták először kezembe, amikor huszonhat évvel ezelőtt megválasztottak a párt jegyzőjének. Azután lépcsőről-lépcsőre emelkedve, előbb kerületi elnök, majd pártelnök lettem. És én csak hálával és hódolatteljes szeretettel hajlok meg a polgárság előtt, amely a közlegénysorból generálissá tett. Hiszem, hogy a jövő azoké, akik tiszta kézzel és emelt fővel állhatnak polgártársak elől.

Áttérek a másik kérdésre, hogy t. i. én képviseljem önöket az országházban. Polgári kötelességem elvállalni, mert úgy látszik, hogy a megerősödött pillérek hullámok kezdik alámosni. Nem akarok jóslásokba bocsátkozni, csak a liberalizmusra mutatok rá, amely az igazi függetlenségi pártban összeköt bennünket. (Élénk helyeslés.) Itt pedig hiba van a kréta körül. Már pedig én nem engedek egy szálkát sem elmosni a liberalizmusból, megkevesbé a pillérekből. Nem akarok rámutatni, hogy hol inog, hisz tulajdonképen még semmi baj sincs. De már hozzányultak a sajtószabadsághoz és ha egy téglát kiveszünk a függetlenség várából, akkor baj lesz.

Mi csak legyünk igazi 48-asok, amilyenek 67-ől voltunk. Egy hajszálát se engedjük abból a programból, amelyet az 1848. című függetlenségi párt alakított meg és az első célunk az legyen, hogy a függetlenségi eszmék a maguk valóságában jussanak győzelemre. Együtt erővel vittük keresztül, hogy ma

együttiesen vezeljük az ország ügyeit. Csak együtte: erővel és a kiváló erők összehozásával lehet megalkotni az igazi 48-as alapon épült, szabad Magyarországot. Ezt pedig csak az általános, titkos, községenkénti választójog behozatalával érhetjük el. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.) Ez az a fundamentum, amelyre szabad államot lehet építeni.

Részletesen nem akarok itt ezekről beszélni; lesz még rá alkalmam. Most csak azért jöttem, hogy megköszönjem a bizalmat, amelylyel engem kitüntettek. Ha az önök akaratát, vágyait más jobban tudná kifejezni, én félreállok és jó barátjuk maradok önöknek. Ha én ráml az választás, önök számoljanak, hogy elég erős leszek a kijelölt helyen? Azt ígérem, hogy dolgozni fogok legjobban tudásom szerint és minden erőmmel. Adja meg az ég mindannyiunkat, Aradváros egész polgárságát. (Szünni nem akaró, lelkes éljenzés és taps.)

Ezután Csukor László mondott beszédet, amelynek során úgy mutatta be Müller Károlyt, az aradi ipartestület volt ügyészét, mint aki ismeri az iparosok bajait és tudja a módot, amelylyel segíteni lehet azokon. Az iparosok nem találhatnának nála külön jelölőt, aki minden tekintetben rászolgált bizalmukra. (Leikes éljenzés.)

(A tunya pártvezetőség.)

A közóhajok engedve, Benedek Árpád mondotta ezután a következő beszédet:

Tisztelt uraim! Öszintén szólva, e pillanatban nem kívánok a jelöltek személyével foglalkozni. Csupán afféle érzett örömmennek adok kifejezést, hogy a megindult választási mozgalomban eddig más lobogót, mint az 48-as lobogót nem bontottak ki. Büszkeséggel látjuk ezt mi, akik törzsszűkös függetlenségi vagyunk. Másról akarok én most itt beszélni. Arról a sajátos jelenségről, hogy a hivatalos párt mozdulatlanul nézi az eseményeket. Hiába mozdult meg a polgárság, ez a párt alszik és eddig még egyetlen gyűlést sem hívott össze. Csak dicséret illeti meg tehát a polgárságot, hogy előbb adott hangot, mint a párt, amelyet ezennel tunyasággal vádolok.

Minden polgárnak joga van hozzászólni, hogy ki legyen a képviselő. Az a hivatalos párt éppen ezért nem formálhat jogot arra, hogy valakit a nyakunkba varrjon. És ha elzárják előlünk eme legszentebb jogunk gyakorlásának lehetőségét, minden utca, minden tér a miénk, hogy ha máshol nem is, ott fölemeljük szavunkat. Nem tudom, hívna-e össze pártgyűlést. Nem tudom, hogy egyáltalán mit akarnak, de én olyan embert akarok látni a párt élén, akit a múlt idők harcaiban szerzett érdemei följogosítanak arra, hogy előttem álljon és hogy én kövessém. Itt emelem fel szavam, mert a hivatalos párt nem ad alkalmat arra, hogy máshol mondjam meg, amit most itt vagyok kénytelen kijelenteni, hogy tunyaságukkal segyent hoznak a városra. De a polgárság nem fog engedni jogából, ha szavazatát kéri, hogy ki legyen a képviselő. Ezért üdvözölöm én önöket akaratuk megnyilvánulásának pillanatában és forró óhajom, hogy Aradváros olyan képviselőt kapjon, amint ez a derék, magyar szívű város megérdemel. Eljen az itt megjelent polgárság! Eljen a függetlenségi párt! (Hosszantartó éljenzés és taps.)

(Távirat Kossuthoz.)

Benedek Árpádnak nagy tetszéssel fogadott beszéde után Szalay Arnold dr. indítványára nagy lelkesedéssel határozták el, hogy a következő táviratot intézik Kossuth Ferenchez:

Nagyméltóságú Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter urnak Budapestre.

Amidőn Aradváros függetlenségi és 48-as pártjának túlnyomó többsége nem győzőn bevárni a végrehajtó-bizottság által összehívandó jelölő értekezletet, a mai napon általános lelkesedéssel Müller Károlyt, a párt

nagyérdemű diszelnökét képviselőjelöltjének kiáltotta ki, elmulasztáhatatlan kötelességünknek tartjuk Nagyméltóságodat, mint az országos függetlenségi és 48-as párt illusztris elnökét üdvözölni.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt Mül-ler Károlyi jelölt szervező bizottsága.

Sealay Arnold dr. ezután berekesztette az értekezletet. A jelen voltak még hosszú ideig együtt maradtak és lelkesen ünnepelték a választási küzdelem legkomolyabb jelöltjét.

Az értekezleten jelen voltak a többek között: Leitner Ernő dr., Meisztrovits János, Weisz Márkus, Szalay Arnold dr., Rothmüller Ferenc, Czukor László, Müller Gyula, Don Konstantin, Némethy Gyula dr., Barcza István, Dobró Pál, Ravasz Imre, Heinecz Gábor, Benedek Árpád, Olár Jusztián, Borlódán György, Jóc Béla, Monár Lajos, Moskovits Izidor, Gid Samuel, Tóth István, Terényi Lajos, Leviczky Tibor, Kalmár Nándor, Berta Kálmán, Csobai János, Szőke Antal, Daniel Dávid, Schwarcz Manó, Weisz Márton, Heller Adolf, Forgács József, Stojku Vikentie, Spitz Lipót, Világosy János, Kiss Ferenc, Binder Gyula, Zajonkovszky János, Reiner Ede, Török Márton, Sárka Károly, Institóris János, Grünwald Simon, Pavcsits Jakab, Plesch Alfréd, Herman Béla, Horváth Károly, Perimutter Adolf, Vidulovits Izidor, Kaiser Lipót, Szuchy Károly, Rácz Károly, Pribán Miklós, Klár Ferenc, Kovács István, Roman Róbert, József Miklós, Mihály Mihály, Rácz Ferenc, Stoll Béla, Jakabffy István, Weisz Farkas, Gásza Károly, Jankovits György, Szabó István dr., Sturm Károly, Fleischer Adolf, Duschek Ferenc, Kovács Ferenc, Hartmann Sammu, és még sokan mások.

Steigerwald Alajos jelöltetése.

Ma délután hat órakor az iparosház nagy termében, mintegy hetven iparos értekezletet tartott, amelyen megbeszélték azt a kérdést, hogy az aradi iparosság állítson-e külön iparos-jelöltet a július 26-iki képviselőválasztáson és ha igen, kit léptessen föl jelöltül?

Rozmanth Albert butorgyáros az értekezlet megnyitása után ismertette az összejövetel célját és kifejtette, hogy az aradi iparosságnak a mostani választáskor iparos-jelöltet kell felállítania, egyrészt azért, mert az tudja, hogy mi fáj az iparosoknak, másrészt ez a lépés utmutatás lenne az ország több választókerületének, hogy ők is iparosokat küldjenek az országgyűlésre.

Ezután Zima Tibor ipartestületi titkár szólt föl és kijelentette, hogy a mai értekezlet nem az ipartestület előjárósága, hanem néhány iparos hívta össze, abból a célból, hogy az iparosság állást foglaljon a képviselőválasztás dolgában. Szűk keretekben ugyan, de a nyilvánosság előtt megindult egy mozgalom, hogy az iparosság bontson zászlót és egy iparos nevével menjen a küzdelembe. A mozgalom a szabadkai iparos kongresszus azon határozatából indult ki, hogy Magyarország iparosai a politikai és közigazgatási életben a jövőben jelentősebb részt vegyenek ki maguknak, képviselőválasztásnál álljanak össze, tömörüljenek és ahol lehet, igyekezzenek iparosképviselet bejuttatni a Házba. Barabás Béla lemondása után az Iparosok Országos Szövetsége felhívást intézett az aradi ipartestülethez, vajjon lehetne-e itt iparos-jelöltnek győzelemre való kiáltása és Thék Endre személye alkalmas volna-e a jelöltségre? Az aradi iparosok akkor értekezletet tartottak, amelyen úgy határoztak, hogyha bontanak is zászlót Aradon, Thék Endre nevével nincs kiáltás a győzelemre. Most ismét az a kérdés, hogy helyén való-e és eredményes kecsgetés-e az aradi iparosoknak jelölt állítása és ha igen, kinek a nevével menjen az iparosság a választási küzdelembe? Szólt azt tapasztalta, hogy a terv az iparosság körében nem talált olyan lelkesedésre és rokonszenves fogadtatásra, amilyent a mozgalom megkíván és amilyen nélkül eredményre kiáltás nincsen. Alaposan meg kell gondolni, hogy ki lépjen-e az iparosság a küzdő terere vagy sem?

Klein József cipész javasolja, hogy a döntést halasszák el egy vasárnap tartandó értekezletre.

Fischer József üzemester a jelölés mellett van, mert ha Steigerwald Alajost most nem is juttatják győzelemre, néhány szavazatot mindenesetre kap.

Balogh Dávid kályhás kifejti, hogy ha az iparosság komolyan belemegy a küzdelembe, akkor szép eredményt fognak elérni.

Hónig Ottó lakatos kikel az ellen, hogy minden mandátumot az ügyvédek akarnak megkaparintani.

Czernóczy Mihály cipész előadta, hogy Barabás Béla így szólt az iparosokhoz: „Uraim! Honnan tudjuk mi az önök bajait, mi ezt nem tanultuk, mi ezt nem értjük.” Akkor tudnillik az ipartörvény reviziójáról volt szó.

Ifj. Moskovits Izidor kifejti, hogy maguk az iparosok nem támogatják kellően ezt a mozgalmat. Az egyik kérli, miért amaz a jelölt és miért nem én? A másik azt mondja: hát szűk lett már neki Arad? Feljebb vágyik? Mégis iparos-jelölt felállítását ajánlja.

Az értekezlet ezután kimondta, hogy Steigerwald Alajos ipartestületi elnököt léptetik fel képviselőjelöltnek, akit fölkernek, hogy vasárnap délelőtt mondja el programbeszédét.

A jelölésről átiratilag értesítik a függetlenségi párt végrehajtó bizottságát.

A többi jelöltek.

Komjáthy Béla hívei holnap, szerdán délután 5 órakor az iparosház nagytermében értekezletet tartanak, amelyen Komjáthy Bélát jelöltül fogják kiiktatni. Hír szerint Nagy Sándor dr. orsz. képviselő fogja Komjáthy jelölését indítványozni.

Szabó Zoltánról még mindig az a hír tartja magát, hogy ha a függetlenségi párt nem jelöli hivatalosan, úgy nem lép fel.

HIREK.

— A képviselőház szünete. Budapestről táviratozzák: Most már bizonyosra vehető, hogy a képviselőház e hó végeig letárgyalja a költségvetést, mire megkezdődik a Ház szünete. Mint beavatott forráshól jelentik, a szünet július végétől október 16-ig fog tartani, tehát teljes két és fél hónapig.

— A király a tengeri hadgyakorlatokon. Főhivatalosan közlik: A lapoknak az a híre, hogy a király augusztus 31-ike és szeptember 3-ika között a dalmáciai tengeri és partraszállási hadgyakorlatok alkalmával bosnyák területre lép, főireértésen alapulhat, mert a király az említett időben a sziléziai nagygyakorlatokon vesz részt. A dalmáciai tengeri és partraszállási gyakorlatok szeptember közepén lesznek.

— Az aradvárosi adókvetó bizottság folyó hó 19-én, csütörtökön d. e. 9 órakor a város háza emeleti kisterme melletti szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókvetési listám 1826—1858 tételei alatt felsorolt u. m.: szeszkereskedők, szesz és melléktermékei-gyártó cégek, lakácsok, táncztanítónők, téglágyatók, tejcsarnokosok, temetés rendezők, nyerstermény kereskedők, terménykereskedők, tímárok, tojás-kereskedők, toll-kereskedők, 1905. évben három év tartamára való érvényre megállapítandó III. oszt. ker. adóját tárgyalja. Miről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy a javaslat elleni kifogásaikat ezen bizottság előtt szóban vagy írásban előadhassák.

— Hol a sajtószabadság? Főhivatalos nem-bánomrággal jelentik Szombathelyről:

A győri sajtóbíróság vizsgálóbírája tegnap elrendelte a Szombathelyen megjelenő Testvériség című szocialista lap elkobzását. Az elkobzásra a Meddig várunk még? című cikk adott okot, amely izgatást tartalmaz a hadsereg ellen és közben az állam, a törvény és a társadalom jogosultságát tagadja meg. A lapból már csak mintegy ötven példányt találtak meg.

Szépen dolgozik az éjjeli cenzor. Polónyi ur üdvözlő telegramot kap Rohitsból, dicső

elődjétől, Lányi Bertalantól. Egymást rehabilitálják ezzel az urak. Rájuk fér.

— Eljegyzés. Bárdos Imre dr., a nagyváradi ügyvédi kar kiváló, fiatal tagja, nagyváradi városi törvényhatósági bizottsági tag, ma este tartotta eljegyzését Aradon Ottenberg Irma kisasszonnyal, Ottenberg Tivadarnak, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatójának szeretőtreméltó és bájos leányával. Az eljegyzési ünnepély alkalmából a menyasszony családját már a mai nap folyamán elhalmozták szerencseki-vánatsikkal a jóbarátok és ismerősök.

— Damjanichné üdülése. Damjanich János özvegye a nyarat az erdélyi Szováta fürdőben tölti. A nagyszonyt úgy a fürdő igazgatósága, valamint a vendégek rendkívül melegen fogadták s állandóan ő a központja az előkelő társaságnak.

— Az aradi sztrájkok. A Czeller és Szathmáry-féle aradi asz aloggyárban tegnap kitört sztrájk ma megszűnt. A munkások elfogadták a cég tegnapi ajánlatát, amely szerint a csapatvezetők az eddigi 24 korona kontópénz helyett 26 koronát, a munkások pedig a túlórák után a rendesnél husz százalékkal nagyobb bért fognak kapni. A sztrájkolók még a munkába állottak. Ugy látszik, az asztalos munkások keresztülviszik azt a tervüket, hogy műhelyenként vitják ki követelésüket. Alighogy a Czeller és Szathmáry-féle sztrájk véget ért, az iparhatóság újabb sztrájkról kapott értesítést, amely szintén fizetési differenciákból kifolyólag a Verboz A. és fiait butorgyárban tört ki. Valószínű, hogy ez a sztrájk is rövidesen véget fog érni és hogy a munkások már holnap ismét munkába állanak. Sztrájkmozgalom volt későbbben az aradi tanítókonviktuson dolgozó festők között is. Itt azért akartak sztrájkba lépni, mert a konviktuson dolgozó villanyszerelők nem szervezett munkások. A festők az esti órákban elállottak szándékukról, azzal a kijelentéssel, hogy ha más esetben is előfordul, hogy bármilyen munkát nem szervezett munkásokkal végeztetnek, úgy sztrájkba fognak lépni.

— Három millió tűzkár. Bordeaux-ból táviratozzák: Az elmúlt éjjel óriási tűzvész elpusztította a Morel és fia cég tulajdonát képező nagy olajgyárat. A kárt három millió frankra becsülik.

— Polónyi madara. Melyik a Polónyi kedvenc madara?

— A gólya . . .

— Mért?

— Mért a gólya kíváncsi, aztán visszatér. Aztán megint kíváncsi. És visszatér. És újra kíváncsi . . . És ez folyton így megy.

— Százöt éves „fiatal” asszony. Newyorkban a napokban meghalt Mary Zuy nevű százöt esztendőes asszony. A halált konstatáló orvos csodálkozásának adott kifejezést, hogy az elhunyt asszony teste olyan, mintha nem is százöt, hanem csak harmincöt éves lett volna. Szervezete teljesen egészséges volt. Az öreg asszony harminc év óta csak kenyéren és vízen élt. Ez idő alatt sem huszt, sem főzeléket nem evett s a tejen kívül csak vizet ivott. Néhány neves orvosnak az a véleménye, hogy ez az eset beigazolta Mentschikoff tanár állítását, mely szerint a savanyú-ételek és a tej az idős embereknek az aggkorral való küzdelmeiket enyhítik és hosszú életüket biztosítják.

— Tilos a lóhúsvirtól! A lóhús körül való csatározás csak nemrég zajlott le Budapesten, a lovak nagy szomorúságára és a szegény emberek nagy örömére. Budapesten polgárjogot nyert a lóhús a mészárszékeken s mérték vildáman, dacára a többé-kevésbé rossz vicceknek, amiket a lóhúsra alkalmaztak. A lóhús

dicsősége azonban, úgy látszik, már hanyatlóban van. A keraskedelmi miniszter egy rendeletben kimondta, hogy a lóhusból készült kolbászsal való házálásra közegészségügyi szempontból engedély nem adható. A lóvirstli most már megint csak árnevek alatt jön forgalomba. Vagy pedig különböző hulladékokat, rongyokat kap majd az ember a virstliben az őszinte, becsületes lóhus helyett.

— **Lelőtte a katonatársát.** Debrecenből jelentik: A Vilmos-huszár lakotya éjjeli csendjét hatalmas fegyverdörrenés zavarta meg. A kapuőr egy katonát, aki a kerítésen akart a kaszárnyába bejutni, lelőtte. Mészáros István huszár a nagyerdő Laveles-csárdában mulatozott. Este kilenc órakor a csárdából a kaszárnyába ment. Mészárosnak engedélye kimaradásra nem volt, de midőn a kaszárnyához ért, már 10 óra is elmúlt. Mészáros attól való féltelmében, hogy a kimaradást észreveszik s azért meg fogják büntetni, a kerítésen akart a kaszárnyába bejutni. Mikor a kerítésen volt, észrevette az őrs és igazolásra szólította fel. A katona féltelmében nem felelt s így az őrs lelőtte. A golyó a baloldalába fúródott s nemesebb részeket sértett meg.

— **Drága gyöngyök.** Londonból írják: *Christi* ékszerárúsnál Londonban a minap négy óra alatt nem kevesebb, mint 1,680.000 korona értékű ékszert árvereztek el. Legtöbbet fizettek egy negyvenhét igazgyönggyel díszített pompás nyakéért. Az első ajánlat 72.000 korona volt, néhány perc múlva azonban már 168.000 koronát ígértek. A háttérben két elegánsan öltözött hölgy egy ügynök által licitált, míg végre 240.000 koronáért megvették az ékszert. A második legnagyobb összegért megvett ékszer 417 gyönggyel ékesített ósoros nyakék volt, melyet 115.200 koronáért vettek meg. Az árverés mutatja, hogy az igaz gyönggyéért jelenleg mily nagy összegeket fizetnek.

— **Halálozás.** Kócsay István főreáliskolai tanuló, Kócsay Pál dr. aradi kir. kincstári alügyész fia ma, életének 16 ik évében hirtelen elhunyt. Temetése holnap lesz a Lipót-utca 8. sz. házból.

— **Harc az uszály ellen.** Németországban a múlt évben kemény harc indult meg a nők uszályviselete ellen. E mozgalom most tovább terjedt. Ugyanis a sziléziai fürdők is felléptek az uszály ellen s mint *Salzbrunn*-ből írják, a fürdőigazgatóság körlevélben hívta fel a hölgyközönséget, hogy uszályukat séta közben fogják fel. E felhívásnak azonban nem volt semmi eredménye, mire az igazgatóság elhatározta, hogy az uszályos hölgyeket pénz-bírsággal fogja sújtani. *Wienbrunn* fürdő igazgatósága a következő felhívást bocsátotta ki: A fürdő hölgyvendégei tisztelettel felkértnék, hogy az összes sétányokon és a fürdőépület terraszán egészségi okokból uszályukat fogják fel.

— **Gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi miniszter Aradvármegye borosjenői járására nézve *Gercse* Károly monyoréi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Az árvaházi tűz oka.** A rendőrség ma megállapította, hogy az aradi zsidó árvaházban tegnap éjjel kiütött tűz gondatlanságból keletkezett. Tegnap egész nap vasaltak az intézetben s este a vasalókat a padlás feljárójánál helyezték el, ahol gyúlékony anyag volt felhalmozva. Az egyik vasaló parazsa lángra lobbanította a gyúlékony anyagot, mire a tűz lassan terjedt felfelé és éjjel után meggyújtotta a tetőzetet is.

— **Furesa törvényjavaslat.** Bolond ötlete támadt egy amerikai honatyának Louisana államában. A d-rék képviselő törvényjavaslatot készített, melynek rendeltetése a fehér faj fenmaradása. A javaslatban a következő érdekes pontok vannak: A fiatalembernek előbb nem foglalkozhatnak a leányokkal, amíg huszennegyedik

életévüket el nem érték. Mielőtt az ifju ismeretséget akarna kötni a leánynyal, köteles ezt a szándékát bejelenteni a leány szüleinek. Azonkívül egy békebíró előtt esküvel megerősített kijelentést kell tennie, hogy valóban komoly szándéka vannak. Ugyegy ember, ha már elérte negyvenedik évét, tízenyolc esztendőn alóli leánynak nem udvarolhat. A törvényjavaslat értelmében az összes törvényes gyermekeket államköltségen kellene nevelni. A flukat mind a baton-rougei állami egyetemre küldik, a leányok pedig a natchitochesi elemi iskolát fogják elvégezni. A törvényjavaslatban felvett nevelési terv kivételéhez, a benyújtó szerint, tízenhét millió dollárral kellene az államnak hozzájárulni.

— **Leányvásár.** Brüsszelből táviratozzák nekünk: A múlt hétfőn *Ecussinee* Lalaing nevű belga faluban leányvásár volt. 97 leány várt a vőlegényre. A leányvásáron több ezer házassálandó fiatal ember jelent meg. A fiatal emberek reggel felvonulást tartottak, hogy mindegyik leány szemügyre vehesse őket; voltak közöttük vénülők is, sőt egy 72 éves vagyonság is. Tarka zászlók lobogtak a szélben, diadalív, ármorszobrok tettek díszessé és élénk ké a vásárt. Délben a hajdon bizottság ünnepélyes szónoklatot tartott és üdvözölte a megérkezett ifjakat. Majd tánc következett s minden hölgy mellett egy üres szék állott, amelyeket a férfiak tömegesen megrohantak, hogy a hölgy szívét meghódítsák. Valószínű, hogy mind a 97 hölgy aznap megtalálta a vőlegényét. Persze azok az ifjak, akiknek nem jutott feleség a vásáron, szomorúan távoztak s most várnak a jövő esztendői vásárra.

— **A nők, mint mentők.** Ismeretes, hogy a Both „tábornok” vezetése alatt lévő „Üdv hadserege” céljait közzétart az emberek nemesítésén kívül a segítségnyújtás és az iszákosság elleni küzdelem is helyet foglal. Az ez irányú ténykedés céljából az „Üdv hadseregének” Berlinben élő „katonái”, akik többnyire nők, iszákosokat mentő intézményt, vagy mint ők nevezik: *Trinker-Rettungsbrigade*-t létesítenek. Rendszeres éjjeli szolgálatot tartanak, céljuk, hogy a tulitias embereket oltalmukba vegyék, vigyázzanak rájuk, hazavezessék őket, vagy ha szükséges, kórházba vagy klinikára. — A kivonuláshoz kötszereket is visznek magukkal az esetlegessérlések ellátására, a betegszállítást hordágygyal, vagy a mentőegyesület igénybevételével eszközlik. Ha magához tér az ittas ember, az iszákosságról lebeszélni igyekeznek. Az intézmény tagjai, úgy a nők, mint a férfiak, egyenruhát hordanak.

— **Az állatszeli-dítónő veszedelme.** Napok óta veszedelmes mutatóványokkal ejti ámulatba a főváros közönségét *Merry Louise*, a francia állatszeli-dítónő a városligeti állatkertben. Tizenhat hatalmas medvével és jegesmedvével végez meglepő produkciókat. A szép állatszeli-dítónő tegnap nagy veszedelemben forgott. Az egyik jegesmedvével bírokra kelt. A rosszindulatú állatot cukorral édesgette magához s amikor a medve átkarolta, birkózni kezdett vele. A medve azonban boszankodva azon, hogy nem kapta meg a cukrot, megrohanta az állatszeli-dítónőt és vadul támadt rá. Hatalmas karmát belevágta a szép asszony vállába. A veszedelmet fokozta, hogy a másik jegesmedve is reárontott és *Merry Louise*-t a földre teperték. Az asszony azonban nem veszítette el lélekjelenlétét, hanem két kezével a két medvét a nyakánál fogva tartotta vissza a harapástól. Percekig tartott az izgalmas jelenet, míg kiszabadították az állatszeli-dítónőt veszedelmes helyzetéből. *Merry Louise* így is súlyosan megsebesült a nyakán és vállán.

— **Rövid hírek.** Megírjuk, hogy Revetisen tegnap ismeretlen tettesek meggyilkolták *Pankotán* Pável gazdát. A csendőrség ma *Mitleán* Makri és *Mitleán* Mara személyében közrekeri-

tette a gyilkosokat. — *Paulison* ma ismeretlen tettesek leszárták *Arcess* Vazul gazdálkodót. Arcsont behozták a kórházba, ahol délután meghalt. A gyilkosokat nyomozza a csendőrség.

— **Bolhák, svábok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon. 112

NAPIREND.

Július 18. Szerda. Róm. kath. naptár: Kamill, Arn. — Protestáns naptár: Frigyes. — Görög-keleti naptár (július 5.): Márta özvegye. — A nap két 4 óra 20 perckor, nyugszik 7 óra 50 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz.

Július 25. Az új-szent-annai ifjuság Anna-bálya (Wéger-kerthelyiség.)

Július 29. A Borosjenő és vidéke hitelszövetkezetének közgyűlése délután 4 órakor.

Augusztus 5. Az aradi könyvnyomdászok szakegyetenek táncmulatsága (Városliget.)

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, július 17

Amerika $\frac{1}{4}$ magasabb. Kínálat és vételkedv korlátozott. Elkelt 20.000 métermássa buza 5—10 fillérrel olcsóbb árakon.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.53—7.54
Áprillisi buza 1907-re	7.83—7.84
Rozs októberre	6.44—6.45
Tengeri júliusra	6.09—6.10
Új tengeri 1907-re	5.32—5.33
Zab októberre	6.53—6.54

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.55—7.56
Áprillisi buza 1907-re	7.85—7.86
Rozs októberre	6.45—6.46
Tengeri júliusra	6.11—6.12
Új tengeri 1907-re	5.18—5.19
Zab októberre	6.56—6.57

Irányszat lanyha.

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	669.—
Magyar hitelrészvény	808.50
Lezártitólbank részvény	512.—
Rima-Murányi vasmű részvény	571.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	672.—
Közuti vasút	581.—
Városl villamos vasút részvény	517.75
Erzsébet szanatórium sorajegy pénzben	9.—
Erzsébet szanatórium sorajegy árúban	10.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 17. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 115—116 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 122—123 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 124—125 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 127—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 125—127 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban 124—126 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 128—127 fillérig.

Sertéselészat: Július 14. napján volt készlet 53,403 darab, július 15. napján felhajtott — 55 darab, július 15. napján elszállított 543 darab, július 16. napján maradt készlet 54,924 darab.

A hivatali sertéselészat irányszata: Változatlan.

a legjobb léon-tisztító szer.

3853

Mindenütt kapható.

Gyár: Lubszynski & Co., Berlin NO.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Bécsi vágómarhavásár. Bécs, július. 16. A mai vásárra felhajtottak 3260 magyarországi, 497 galíciai és 858 németországi, összesen 4615 darab marhát, melyek között 8275 hizott, 215 legelői, 1125 sovány marha. Vásáron kívül 927 drb. Sovány marhát többet hajtottak föl, mint a múlt héten, ezért az árak hanyatlottak. A bikák ára 4 koronával esett.

Jegyzetek:

Magyar hizott ökör 58—80 K., kivét. 82.— K., másodrendű — K., harmadrendű — K., galíciai elsőrendű 70—84 K., másodrendű — K., német legjobb minőségű 91—98 K., elsőrendű 90.— K., másodrendű 56—66 K., harmadrendű — K., parasztoörök 56—66 K., bikák 54—86 K., kivételesen — K., tehén 54—86 Bivalyok 52—62 K. Minden elősuliban métermázsanként fogyasztási adó nélkül.

CSARNOK.

Fordulat.

Irta: Lilla.

Lilla hosszú szoknyát kapott. Mikor először magára vette, hangosan felkacagott és kezét összecsapva, jókedvűen szót:

— Jaj be furcsa vagyok ebben a szoknyában.

— Az édesanyja, a testvéreké és a szobaleány körülötte álltak s gyönyörködve szemléltek a „nagy leányt”.

Lilla, a fiatal leányok bűbajos mosolyával állt a tükör előtt és szinte hódolatteljesen bámulta az abban visszatükröződő alakot.

Az ismerősök között egész szenzációt keltett Lilla hosszú szoknyája. Mert hiszen még csak nem sokkal ezelőtt félhosszu berakott szoknyákban és matróz bluzokban járt; a haját is egész „kis lányosan” hordta, míg most a hosszú szoknyával egyetemben megváltoztatta a frizuráját is.

— Jaj de siet nagy lányt csinálni belőle az anyja. Nagyon is hamar kinyitja a szemét a fruskának!

Ezt persze azok a lányos mamák mondták, a kik leányaikat előrehaladott korukra való tekintettel nagyon szerették volna már főként a juttatni.

Lilla alig volt tizenhét esztendő. Kedves, szeretetreméltó leány volt. A jogászok és gimnazisták egész raja vette őt körül és végzetlenül boldognak érezte magát az, aki kegyelbe juthatott...

Hanem egyszerre csak Lilla nagyon megváltozott az ő peyhes bajszu hódolóival szemben. Hidegen bánt velük, mignem határozott hangon kijelentette, hogy ne lebzseljenek többé körülötte. Lillának eme kijelentése hideg zuhanyként hatott a szegény hódolókra és nem tudták mire vélni a hirtelen változást.

Itt kezdődik tulajdonképeni oka annak, a miért Viola hosszú szoknyát kapott.

Történt pedig, hogy egy házi estélyen megismerkedett egy Ormos Félix nevű fiatal mérnökkel. A fiatalember mindig Lilla körül forgott, csakis vele foglalkozott és pár órai együttlét után a legbizalmasabban folyt köztük a társalgás. Lilla értelmesen, okosan tudott beszélni mindenről, de midőn a fiatalember szerelmi dolgokat kezdett fejtegetni, elpirult és szendén, ártatlanul sutlogta:

— E terem nagyon kevés tapasztalatom van.

A fiatalembernek roppant gyönyörűségére szolgált a természetes naivság és hosszan, epedő pillantással nézett a leányra, akit oly bájosra, oly kíváncsiságot tált az a pir, mely arcát a percben előntötte.

— Hát nem volt még soha szerelme? — kérde a férfit és látszott arcán, mily érdeklődéssel várja Lilla választát.

— Nem! Ismerem ugyan sok férfit és valami kevés vonzalom fűz hozzájuk, de ez csak olyan baráti szeretet. En a szerelmet másminyennek képzelem! Ugyan valaminek, ami gyönyört, bánatot, örömet és szenvedést okoz az embernek egyaránt...

— És ha találkozna olyan férfi — folytatá Ormos, — aki szerelmet, örök hűséget esküdne magának, tudná-e ezt viszonzszeretni?

Lilla újból elpirult és halkán folytatá: — E kérdésre többféleképen lehet felelni. Mert első sorban az a kérdés, vajon a szívem be tudná-e fogadni azt az illetőt. Ha nem, ugyhiába lenne minden erő, mert a szívet nem képes semmi uralni. Másodszor, ki tudja, vajon a férfi átérzte-e mindazt, amit mondott? Egy leánynak nagyon vigyázni kell, hogy kinek higgyen, mert némely férfi csak meggondolatlanul ejti ki a szót.

Lillának e nyílt, okos beszéde teljesen bámulatba ejtette a férfit.

— És miképen szerezhethet a nő meggyőződést arról, hogy a férfi igazán szereti őt?

— Ő azt megérzi... felelte csöndesen a leány.

A férfi nyugtalankodni kezdett helyén. Közlebb húzódott Lillához, ajkai idegesen rángatóztak és elfogult hangon szót:

— Hát most érzi?...

— Mit? — kérde alig hallhatóan Lilla.

— Hogy szeretem... susogta a férfi és lázasan égő tekintetét beleakasztotta Lilla tekintetébe...

Lillának nem volt ereje kiállni e pillanást. Fejét lehajtotta és valami ismeretlen zibongó érzés hangosan megdobogtatta szívét, míg ereiben nyugtalanul lüktetni kezdett a vér... Halkan, vontatottan beszélt, a szava rezgett az elfogultságtól és nem tudta visszanyerni természetes hangját. Aztán mindketten sokáig hallgattak. A szó elhalt ajkukon, csak a tekintetük beszélt sokat, nagyon sokat...

A fentebbi kis epizód, mintegy bevezető része volt azon szerelemnek, amely Ormos és Lilla között kifejlődött.

Ormos majdnem minden napi vendég lett Lilláéknál. Megnyerő külsejű, huszonöt éves barna fiatalember volt, érdekes kreolszínű arccal és mély, titokzatosan fénylő szemekkel, a melyeknek tüze könnyen lángra tudja lobbanítani az ifjú leány szívét...

Az ifjú szerelmeseknek mindig bő alkalom volt kifejezés adni szívük érzelmeinek, mert valahányszor Ormos ott volt, Lilla mamája rendesen újságolvasásba mélyedt. Mint jólelkű anyja, csupa tapintattal tette ezt, mert visszagondolván saját ifjúságára és egykori szerelmére, jól tudta azt, hogy egy harmadik személy nagyon fölösleges, sőt kellemetlen a szerelmesekre nézve. De amidőn Ormos eltávozott, Lilla mindazt elmondta anyjának, amit a fiatal ember beszélt neki.

Egy este a mérnök eltávozása után Lilla szokatlanul elfogult volt, a szemei élénkebben ragyogtak s arcán a meglepődés boldog mosolya ragyogott... De a mosolyt lehelletszerű fátyolként vonta be az az értelmes, komoly tekintet, amit eddig sohasem észleltek nála s mely az ifjú leányoknál olyankor mutatkozik, midőn valami fontos, életbevágó kérdés előtt állanak.

Az anyja azonnal észrevette rajta a változást, de nem sokáig kellett tépelődni ennek okán, mert Lillától mindjárt mindent megtudott.

— Anyusom — szót remegő hangon — Ormos nyilatkozott. Eddig mindig csak úgy burkolva beszélt, csak célozgatott. De most határozottan kijelentette, hogy neki komoly szándéka van.

Lilla szava elcsuklott és pirban égő arccal nézett anyjára, aki érdeklődve kérdezte:

— Nos és aztán?

— Aztán azt mondta, hogy ő egy évnél tovább nem vár.

Lilla ezen az éjszakán nem tudott aludni. Fiatal, ábrándos lelkét eddig sohasem ismert érzések dulták, melyeket leküzdeni semmikép sem tudott... A pirkadó hajnal is ébren találta őt. De bár szemei nyitva is voltak, ő mégis álmodott. Olyan álmom volt ez, amit a lélek ébren, öntudatosan szó magának és a melyet az ifjú leány erősen csapongó fantáziája oly szépen, oly fenségesen készíne. És amíg boldogan álmodozott a szerelemről, boldogságról, addig szívét mindjobban eltöltötték azok a gyöngy, ártatlan érzelmek, melyektől áthatva, oly rozsás színben látta a — jövőt. Boldog volt... Nagyon boldog!

Ily körülmények között kapta Lilla az első hosszú szoknyát. Az anyja ugyanis úgy gondolkodott, hogy azon leány, aki maholnap már férjhez megy, az nem járhat oly kislányosan és attól a perctől kezdve, ahogy Ormos Lillának nyilatkozott, teljesen más álláspontot foglalt el a leánynyal szemben. Nem a „kis” Lillát látta benne többé, akit azelőtt valami csekély ferdeségért szigorúan megpirongatott, hanem a férjhezmenő nagy leányt és oly közlékeny, bizalmas lett vele, mint valami jó bárátnőjével.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Julius 17. —

Fehér Kereszt szálloda. Reiter Samu kereskedő Prága. — Székely Lajos utazó Budapest. — Roth Adolf utazó Debrecen. — Garbay Andor hírlapíró Budapest. — Herczel Bernát igazgató Budapest. — Schwarcz Samu utazó Bécs. — Foges H. utazó Bécs. — Fűöp Zsigmond dr. ügyvéd Szeged. — Arnold Nándor földbirtokos Ujszentanna. — Weisenburger Nándor könyvelő Ujszentanna. — Tomka Emil műszaki tanácsos Budapest. — Noé Lipót utazó Bécs. — Ifj. Meskó Sándor földbirtokos Makó. — Vlassa György tábori lelkész Eger. — Pogány Béla aispán neje Déva. — Roth Antal utazó Budapest. — Steinbach Sándor utazó Bécs. — Bárdos Imre dr. ügyvéd Nagyvárad. — Germann Frigyes kereskedő Budapest. — May Samu utazó Budapest. — Keuffler Béla kereskedő Temesvár. — Reinhold Nándor kereskedő Berlin. — Reinhold Róza kereskedő Berlin. — Gyenes Ignác kereskedő Budapest. — Sajtos Ilona hivatalnok Budapest. — Vészi Jenő utazó Budapest. — Spitzer Elemér kereskedő Budapest. — Szendrő József utazó Budapest. — Leipnicker József könyvelő Arad. — Várady Imre birtokos Zombolya. — Kelemen Antal bányafelügyelő Vác. — Makos Imre gyárvezető Bécs. — Janner Ignác utazó Budapest. — Kohn Mór utazó Budapest. — Vajda Nándor földbirtokos Pozsony. — Neuchbauer István igazgató Szeged. — Návay Tihamér felügyelő Makó. — Lászy László esperes Cs. Apáca. — Bakos József igazgató Pécs.

Központi szálloda. Vajda József utazó Budapest. — Steiner Sándor kereskedő Kislaka. — Steiner József kereskedő Nagyvárad. — Kaufmann Dezső fakereskedő Szeged. — Rothbaum L. kereskedő Lemberg. — Helman Antal kereskedő Bécs. — Szilágyi András szabó Budapest. — Hegedűs Gyula színész Budapest. — Seligman Arnold utazó Berlin. — Mikes Gyula min. tan. és neje Makó. — Löbl Herman utazó Bécs. — Elbert Mihály képviselő Budapest. — Vas Ignác dr. orvos Szeged. — Zebics Péter atletikai tanár Ujvidék. — Frommer Armin utazó Temesvár. — Kabodi Károly főmérnök Budapest. — Gerő Izso utazó Budapest. — Frenerer Mór utazó Budapest. — Révész Nándor utazó Nagyvárad. — Hajnal József dr. orvos Békés. — Hartenstein Jenő igazgató Budapest. — Fehér József birtokos Sepső.

Nyári színház.

Szerdán, 1906. évi július hó 18. án

HEGEDÜS GYULA mint vendég:

A baccarat.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Henri Bernstein. Fordította: Góth Sándor.

S Z E M É L Y E K:

Lebourg báró Hegedűs Gy.	De Brechebel Mariházi M.
De Chacerozy Beregi S.	Bragelin Várnai Jenő.
Amédiée Dellé Lajos.	Heléne Kápolnai J.
Brial herceg Szathmári A.	Lebourg-né Bácsné.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.*

Dr. Vadász Armand

Ügyvédi irodáját

1812

Szabadság-tér 21. sz. a.

(Lengyel Testvérek-házba)

helyezte át.

Nyári menetrend.

Érvényes 1906. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.						
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Tvssz. I-III.	Szv. I-III.
Arad ... ind.	5:09	8:18	11:25	4:16	4:51	9:30
Sofronya ... ind.	5:35	8:36	11:41	4:38	5:08	9:43
Kurtics ... ind.	5:52	8:53	11:55	4:58	5:25	10:03
Lökősháza ... ind.	5:58	8:59	12:10	5:04	5:44	10:21
Bánhidai major ... ind.	6:02	9:03	12:16	5:08	5:51	10:27
Országút ... ind.	6:10	9:11	12:26	5:19	6:05	10:40
Kétegyháza ... ind.	6:11	9:12	12:34	5:20	6:05	10:44
Kigyós ... ind.	6:24	9:25	12:47	5:31	6:17	11:00
Békés-Csaba ... ind.	6:35	9:36	12:59	5:42	6:28	11:12
Békés-Földvár ... ind.	6:43	9:44	1:29	5:50	6:37	11:33
Békés-Földvár ... ind.	6:56	9:57	1:42	6:01	6:50	11:53
Mezőberény ... ind.	6:57	9:58	1:44	6:03	6:52	11:55
Mezőberény ... ind.	7:07	10:08	1:54	6:13	7:02	12:11
Gyoma ... ind.	7:31	10:32	2:18	6:37	7:26	12:40
Gyoma ... ind.	7:36	10:37	2:25	6:44	7:33	12:47
Mezőtúr ... ind.	8:02	10:29	2:53	6:21	7:10	1:12
Mezőtúr ... ind.	8:03	10:30	3:05	6:25	7:14	1:22
Pusztai-Pó ... ind.	8:27	10:28	3:28	6:48	7:37	1:47
Pusztai-Tenyő ... ind.	8:39	10:37	3:42	6:52	7:51	2:02
Szajol ... ind.	8:52	11:00	3:56	7:05	8:04	2:16
Szajol ... ind.	9:10	11:12	4:13	7:22	8:21	2:34
Szolnok ... ind.	9:17	11:19	4:24	7:33	8:32	2:45
Szolnok ... ind.	9:44	11:35	4:46	7:55	8:54	3:07
Ujzásás ... ind.	9:49	11:36	4:49	7:58	8:57	3:11
Ujzásás ... ind.	10:08	11:35	5:05	8:12	9:10	3:26
Tápió-Györgye ... ind.	10:19	11:36	5:17	8:24	9:22	3:38
Tápió-Szele ... ind.	10:47	11:37	5:43	8:27	9:25	3:41
Nagy-Káta ... ind.	10:47	11:37	5:43	8:27	9:25	3:41
Tápió-Szele ... ind.	11:04	11:38	5:59	8:44	9:42	3:58
Süly-Sáp ... ind.	11:17	11:39	6:11	8:56	9:54	4:10
Mende ... ind.	11:31	11:40	6:24	9:09	10:07	4:23
Gyömrő ... ind.	11:39	11:41	6:33	9:18	10:16	4:32
Maglód ... ind.	11:46	11:48	6:41	9:26	10:24	4:40
Rákó ... ind.	12:11	12:59	7:05	9:33	10:52	4:58
Kőbánya fel. p. u. ... ind.	12:17	12:59	7:11	9:39	11:08	5:04
Budapest k. p. u. ... ind.	12:25	1:10	7:23	9:35	11:20	5:12

Budapest-Arad.						
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Tvssz. I-III.	Szv. I-III.
Budapest kpu. ... ind.	7:25	8:00	12:20	10:10	10:10	10:10
Kőbánya felső p. u. ... ind.	7:37	8:10	12:30	10:20	10:20	10:20
Rákó ... ind.	7:37	8:17	12:37	10:27	10:27	10:27
Maglód ... ind.	8:04	8:52	1:28	11:03	11:03	11:03
Gyömrő ... ind.	8:04	9:00	1:38	11:13	11:13	11:13
Mende ... ind.	8:11	9:11	1:52	11:27	11:27	11:27
Süly-Sáp ... ind.	8:21	9:21	2:07	11:37	11:37	11:37
Tápió-Szele ... ind.	8:41	9:41	2:32	11:52	11:52	11:52
Nagy-Káta ... ind.	8:58	9:58	2:52	12:12	12:12	12:12
Tápió-Szele ... ind.	10:09	10:09	3:04	12:23	12:23	12:23
Tápió-Györgye ... ind.	10:24	10:24	3:21	12:37	12:37	12:37
Ujzásás ... ind.	10:59	10:59	3:36	12:52	12:52	12:52
Ujzásás ... ind.	10:59	10:59	3:36	12:52	12:52	12:52
Szolnok ... ind.	11:09	11:09	4:00	1:14	1:14	1:14
Szolnok ... ind.	11:23	11:23	4:13	1:28	1:28	1:28
Szajol ... ind.	11:36	11:36	4:27	1:41	1:41	1:41
Pusztai-Tenyő ... ind.	11:48	11:48	4:40	1:54	1:54	1:54
Pusztai-Pó ... ind.	12:05	12:05	4:42	2:06	2:06	2:06
Mezőtúr ... ind.	12:05	12:10	4:43	2:07	2:07	2:07
Gyoma ... ind.	12:33	12:33	5:02	2:25	2:25	2:25
Gyoma ... ind.	12:40	12:40	5:09	2:32	2:32	2:32
Mezőberény ... ind.	1:04	1:04	5:22	2:45	2:45	2:45
Békés-Földvár ... ind.	1:13	1:13	5:30	2:54	2:54	2:54
Békés-Földvár ... ind.	1:15	1:15	5:32	2:56	2:56	2:56
Békés-Csaba ... ind.	1:28	1:28	5:43	3:07	3:07	3:07
Kigyós ... ind.	2:05	2:05	5:53	3:23	3:23	3:23
Kétegyháza ... ind.	2:17	2:17	6:10	3:35	3:35	3:35
Országút ... ind.	2:29	2:29	6:10	3:35	3:35	3:35
Bánhidai major ... ind.	2:34	2:34	6:11	3:36	3:36	3:36
Lökősháza ... ind.	2:51	2:51	6:26	3:46	3:46	3:46
Kurtics ... ind.	3:05	3:05	6:35	3:55	3:55	3:55
Sofronya ... ind.	3:15	3:15	6:45	4:05	4:05	4:05
Arad ... ind.	3:29	3:29	6:54	4:19	4:19	4:19

Arad-Tóvis.						
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Tvssz. I-III.	Szv. I-III.
Arad ... ind.	10:15	12:22	2:30	4:02	7:04	5:51
Glogovác ... ind.	10:33	12:44	2:44	4:13	7:15	6:03
Mondorlak ... ind.	10:43	12:53	2:53	4:23	7:25	6:13
Györök-Ménas ... ind.	11:10	13:13	3:13	4:35	7:56	6:35
O-Paulis ... ind.	11:19	13:20	3:20	4:44	8:05	6:44
Paulis ... ind.	11:31	13:33	3:33	4:46	8:17	6:56
Baracsk ... ind.	11:38	13:39	3:39	4:51	8:22	7:01
M-Radna (L) ... ind.	11:50	13:56	3:49	4:59	8:34	7:13
Milova-Odvos ... ind.	12:57	15:09	4:59	5:09	9:43	8:23
Konop ... ind.	1:50	4:02	5:40	5:40	10:33	9:13
Berzova ... ind.	2:09	4:21	5:59	5:59	10:52	9:32
Soborsin ... ind.	2:31	4:43	6:21	6:21	11:14	9:54
Zám ... ind.	2:31	4:43	6:21	6:21	11:14	9:54
Mar-Illye ... ind.	2:56	5:08	6:46	6:46	11:39	10:19
Déva ... ind.	3:07	5:19	6:57	6:57	11:50	10:30
Piski ... ind.	3:14	5:26	7:04	7:04	12:07	10:37
Szászváros ... ind.	3:32	5:44	7:22	7:22	12:25	10:55
Alvincs ... ind.	4:01	6:13	7:51	7:51	12:54	11:24
Györök-Ménas ... ind.	4:16	6:28	8:06	8:06	13:09	11:39
Mondorlak ... ind.	4:27	6:39	8:17	8:17	13:20	11:50
Glogovác ... ind.	7:00	9:12	10:32	10:32	13:53	12:23
Arad ... ind.	7:25	9:37	10:57	10:57	14:18	12:48

Tóvis-Arad.						
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Tvssz. I-III.	Szv. I-III.
Tóvis ind.	8:33	9:35	8:55	2:00	8:16	8:16
Gy-lebény (L) ... ind.	8:55	9:57	9:17	2:20	8:37	8:37
Alvincs (L) ... ind.	9:17	10:19	9:39	2:41	8:59	8:59
Szászváros ... ind.	9:39	10:41	9:61	3:02	9:21	9:21
Piski ... ind.	9:57	11:00	9:20	3:20	9:40	9:40
Déva ... ind.	10:19	11:22	9:42	3:42	10:02	10:02
M-Illye (L) ... ind.	10:41	11:44	10:04	4:04	10:24	10:24
Zám ... ind.	10:57	12:00	10:20	4:20	10:40	10:40
Soborsin ... ind.	11:14	12:17	10:37	4:37	10:57	10:57
Berzova ... ind.	11:32	12:35	10:55	4:55	11:15	11:15
Konop ... ind.	11:50	12:53	11:13	5:13	11:33	11:33
Milova-Odvos ... ind.	12:07	13:10	11:30	5:30	11:50	11:50
M-Radna (L) ... ind.	12:25	13:28	11:48	5:48	12:08	12:08
Baracsk ... ind.	12:43	13:46	12:06	6:06	12:26	12:26
Paulis ... ind.	12:54	13:57	12:17	6:17	12:37	12:37
O-Paulis ... ind.	13:06	14:09	12:29	6:29	12:49	12:49
Györök-Ménas ... ind.	13:17	14:20	12:40	6:40	13:00	13:00
Mondorlak ... ind.	13:29	14:32	12:52	6:52	13:12	13:12
Glogovác ... ind.	13:41	14:44	13:04	7:04	13:24	13:24
Arad ... ind.	13:53	14:56	13:16	7:16	13:36	13:36

Arad-Temesvár-Józsefváros.						
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Tvssz. I-III.	Szv. I-III.
Arad ... ind.	6:15	12:17	5:00	10:10	10:10	10:10
Uj-Arad ... ind.	6:25	12:28	5:10	10:20	10:20	10:20
Nemeth-Ságh ... ind.	6:42	12:44	5:27	10:37	10:37	10:37
Vinga ... ind.	6:55	12:56	5:40	10:50	10:50	10:50
Orczyfalva ... ind.	7:06	1:07	5:51	11:01	11:01	11:01
Merczfalva ... ind.	7:16	1:17	6:01	11:11	11:11	11:11
Szt.-András ... ind.	7:27	1:28	6:12	11:22	11:22	11:22
Temesvár-Jv. ... ind.	7:44	1:45	6:29	11:39	11:39	11:39

Temesvár-Józsefváros-Arad.						
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Tvssz. I-III.	Szv. I-III.
Temesvár-Jv. ... ind.	8:25	2:10	9:17	10:10	10:10	10:10
Szt.-András ... ind.	8:49	2:34	9:41	10:34	10:34	10:34
Merczfalva ... ind.	9:07	2:52	9:59	10:52	10:52	10:52
Orczyfalva ... ind.	9:22	3:07	10:14	11:07	11:07	11:07
Vinga ... ind.	9:45	3:30	10:37	11:30	11:30	11:30
Nemeth-Ságh ... ind.	10:03	3:48	10:55	11:48	11:48	11:48
Uj-Arad ... ind.	10:27	3:33	10:52	11:52	11:52	11:52
Arad ... ind.	10:40	3:42	10:52	12:05	12:05	12:05

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha a készlet elfogy, úgy többé nem lesz az így poton áron beszerezhető.

Kiadóhivatalunkban.

kapnátó

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

4 koronáért

108-144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

Térkép

nagy fal

Aradvármegye

A minis. vallás- és közoktatásügyi miniszter ut által jóváhagyott

ARADY FÉLŐZŐT.

67—1906 kp.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város választókerületében az időközi országgyűlési képviselő választásra határozottul 1906. évi július hó 26-ik napját kitűzzük.

A szavazás a városház délnyugati földszinti sarokterme és az északnyugati földszinti oldalterme lesz berendezve.

Az I-ső vagyis a délnyugati szavazatszedő helyiségben (nyilván tartási hivatal) szavaznak a belvárosban összeirt választók.

A II-ik vagyis az északnyugati szavazatszedő helyiségben (Számvevői hivatal) szavaznak a tanyákon, Erzsébet, Sarkad, Gáj, Sága külvárosokban és a Poltura városrészben összeirt választók.

A választási eljárás reggel 8 órakor veszi kezdetét.

A szavazás a választói igazolólap előmutatása mellett nyilvánosan élő szóval történik.

Az igazolólapok csak a személyesen jelentkező választóknak szólnak ki és pedig a belvárosi az Erzsébet és Sarkad külvárosi választóknak 1906. évi július hó 22, 23. és 24-én délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig a városház emeleti tanácstermében, a tanyai a Gáj és Sága külvárosi, úgy a Poltura város részli választóknak ugyancsak a fentebbi napokon és időben a Gáj külvárosi rendőrkapitányi hivatal helyiségében.

A választás napján azaz folyó évi július hó 26-án az igazolólapok a városház főbejárata alatt lesznek a választók által átvehetők.

Választási elnökök és egyúttal az I-ső szavazatszedő küldöttség elnöke: Dr. Múlek Lajos, jegyzője dr. Schütz Henrik, választási helyettes elnökök és egyúttal egyik szavazatszedő küldöttségi elnök dr. Steinhardt Mór, szavazatszedő küldöttségi helyettes elnökök: dr. Priegl István és dr. Velcsó Géza, helyettes jegyzők: dr. Somló Armin, dr. Sugár Jenő, dr. Szegő Hugo és dr. Momák Döme.

A szavazó helyiségekben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai, a jelöltek bíráim fiait, a szavazók személyazonosságának ellenőrzésére kirendelt hatósági közegek és a jegyzők mellé rendelt írások, úgy a szavazásra beeresztett választók lehetnek jelen.

A választóknak a választásnál semminemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad.

A szavazatszedő helyiségekbe csak az azok becsatoltak be, a kik igazoló lapjukat felmutatják, vagy a kikre nézve az igazolólap hiányában a városházi bejárattól felállított hatósági közegek igazolják, hogy az országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe belefoglaltak.

Kelt Arad, szab. kir. város központi választmányának 1906. évi július hó 14-én tartott üléséből.

Variassy Lajos, s. k.
h. polgármester,
közp. választ. elnök.

2845—1906. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél megüresedett és évi 3600 korona fizetés és 720 korona lakbérilletményével javadalmazott fő pénztárnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás elnyeréséhez az 1888. évi I. t. cz. 18. § a értelmében főgymnásiumi, reáliskolai tanulmányok bevégezése és érettségi bizonyítvány vagy ezekkel egyenrangú kereskedelmi iskola vagy megfelelő katonai tanintézet bevégezése kívánatik meg.

Azok, akik az államszámviteli tanú vizsgát letették s ezt igazolni képesek, előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények hozzájárul. évi augusztus hó 1-ig beérkezniük kell.

Arad, 1906. évi július hó 10-én.

Intitórius,
kir. tanácsos,
polgármester.

Minden utánzat vagy utánnyomás büntetve lesz.

Egyedül valódi Thierry Balzsam

csak a zöld apácza védjeggyel. Törvényileg védve. Kiválóan híres és felülmúlhatatlan szer emésztési zavarok, gyomorgöröcsök, kolika, katarus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges patentzárral ellátott üveg ára 5 korona bérmentve. 3854

Thierry Centifolia kendőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyulladás, sebesülés avagy mindenféle daganat ellen. 2 tégely ára 3 kor. 60 fill. bérmentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében küldi

Thierry A. gyógytára Pregreda, Rohits Sauerbrunn mellett. Főzetek több ezer köszönetnyilvánítással ingyen és bérmentve.

Raktárak a következő gyógytárakban: Budapest Török József és Egger Leó uraknál és Vértess Lajosnál Lugoson.

13883—1906. sz.

Felhívás.

A fegyveradó és vadászati adóról szóló 1888. évi XXIII. t. cz. értelmében felhívjuk Arad szab. kir. város főgyver tartó közönségét, miszerint fegyveradó valómaságukat 8 nap alatt

a) azok, kik vadászatra nem használandó löfegyvert vagy az 5. §-ban felsorolt adómentes fegyvert tartanak; a városi adógyosztálynál,

b) azok, kik vadászatra használandó löfegyvert tartanak, a kir. adóhivatalnál annál inkább benyújtsák, mert a fegyveradó igazolvánnyal vagy adómentességi bizonyítvánnyal el nem látott fegyvert tartó felek az 1888. évi XXIII. t. cz. 43. § d) pontja értelmében adó alul elvont fegyverük elkobzásán kívül 20—40 koronáig terjedő jövedéki bírságban lesznek elmarasztalendók.

Arad, 1906. évi július hó 6-án.

A városi tanács.

Nagymennyiségű

maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Arad szab. kir. város kapitányi
hivatalától.

2121—1906 khsz.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon 1906. évi július hó 5 napján fel fogott 1 drb. tarka kos hátán vörös festéssel mint gazdátlan jószág folyó évi július hó 27-én d. e. 10 órakor a városháza udvarán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatni fog.

Arad, 1906. évi július hó 18-án.

Rendőrkapitányság.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

366—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a külvárosi utak megkavicsolási munkáinak elvállalása iránt folyó évi július hó 23-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kiküldési ár: 8042 korona. Bánatpénzül leteendő a kiküldési ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1906. évi július hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Szabizadás Kézizzadás

biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle

ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárit — szagtalanít.

Kezelése igen kellemes. Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét

mindenki kiírhatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.

Bámulatos eredménnyel használtatik mindenféle bőrkeményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet a Hajós-féle fogcsep. Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

üzletvezető kerestetik

fizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.

Czím megtudható a kiadóhi-
vatalban. 1568

Bor-eladás!

Pinczehelyiségem elégtelen-
sége miatt hajlandó vagyok
következő borkészletemet tete-
mesen leszállított áron — hor-
dónként is — eladni.

Eladó:

1901., 1903. és 1905. évi
vörös 23 hl.

1901., 1904. és 1905. évi
rizling 62 hl.

1903. és 1905. évi siller
42 hl. 1825

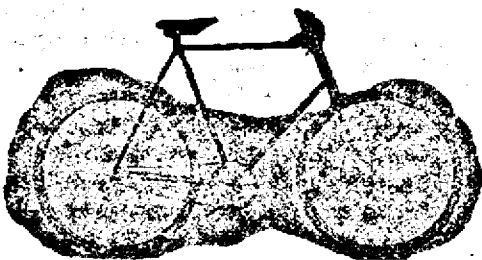
1904. évi kadarka fehér 28 hl.

Ménesen a szőlőben.

Frits Béla.

Telefon sz. 96.

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

1906. évi Modellek

„Puch”, „Preziosa” és „Hollkal Premier”

kerékpárok.

Valódi „Singer” és „Pfaff”

varrógépek

dus választékban a raktáron.

Gramophonok és lemezek, „Odeon”, „Zemophon” és „Colum-
bia” lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

Hammer Vilmos

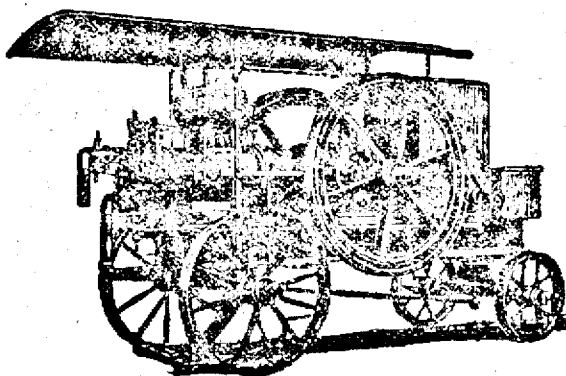
villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7.

1092

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CÉLOKRA

legjobban bevált

BENZIN MOTOROK.

Ipari és malom-
hajtásra

legolcsóbb üzemű

**szívó-
gázmotorok.**

Legelőnyösebben kaphatók

BECK és GERGELY

motor- és gépgyárban Budapest, V. Váci-ut 12.

3838

Kiadó lakások!

November hó 1-ére az ujon-
nan épült Flórián-utca 6c szá-
mu házban

kényelmes és modern
berendezéssel

2-3 és 4 szobás lakások.

Bővebbet

1808

Brunner Bélánál

Arad, Szabadság-tér 20.

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egy-
szer megnedvesítjük a lábakat, ak-
kor kétszeri alkalmazás után telje-
sen és biztosan megszűnik a cipők,
illetőleg a lábak undorító bűze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár:

3971

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utca.

MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE.

Ezer év a magyar nemzet történetéből.

..... IRTÁK:

SZALAY JÓZSEF és BARÓTI LAJOS.

4 vaskos kötet.

Szalay József alapvető munkáját, melynek e mű javított kiadása, a Magyar Tudományos
Akadémia a Szilágyi-féle nagy jutalommal tüntette ki.

N gyszabású történelmi képgyűjtemény.

1093 a szöveg közbe nyomtatott képpel és 97 műmelléklettel.

Ára vászonkötésben, a magyar szent korona dombornyomású képével díszítve 60 korona.

A Mátyás király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbőrkötés 70 korona.

Havi részlet 3 korona.

Előfizetési-iv!

Kelemen D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, ezennel megrendelem Szalay
József és Baróti Lajos A Magyar Nemzet Története című művet, a mely 4 vaskos kötetben, negyedréti alakban,
fárasztó, tehát soha meg nem sárguló papírosra nyomva és illusztrálva jelenik meg rendkívül díszes kötésben.
A teljes mű ára vászonkötésben a magyar szent korona dombornyomású képével díszítve 60 korona. A Mátyás
király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbőrkötés 70 korona és 3 koronás havi részletfizetésre
szállítottatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendőek mindaddig, míg a mű teljes vételére
kiegymélve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatódólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartat-
nak; a lejárt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköltség hozzájárulása mellett postai
megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű
teljes vételére esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállítása után utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezen-
nel megrendelem a fentnevezett munkát koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett,
fizetendő havi koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg

..... könyvkereskedésénél.

Szövebeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Tessék
olvas-
hatón
aláírni

Az ill. díjjegyzék 30. tétele értelmében bélyegmentes.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján

házaslátra,
sevelőre,
díszvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárira,
viszokellőre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdaszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodasszolgára,
pénzbesszédre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

buzort,
sengorát,
kort,
grünölőst,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

kérveadni kíván

bírókat,
házi
vadászár-
társat,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindentekért vétel vagy bérbevételei esél
jából keresi;

Aki

valamely állást betöltéssel kíván: legbizto-
sabbat és ezélt, ha az

„ARADI KOZLONY”

kís hirdetői

rovatait használja.

Két szobás

utcai lakás kiadó. — Bővebbet
Aranykő-utca 20. szám alatt.

Jucker ló!

Egy pár szép fiatal hibátlan és
szelid 15—16 markos jól futójucker-
ló megvételre kerestetik. Cím:
Popp Vilmos, Muszka Magyarád.
1787

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin
kapható Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedésében Aradon, Weltzer
János utca. Telefon 517. 235Keresek vegyeskereskedésembe
egy ügyes

fiatal segédet

és egy jó házból való
fiut tanoncznak.A román nyelv tudása feltétle-
nül szükséges.

Roth Mór,

1829 Soborsin.

Bérleti hirdetmény.

A dévai nemzeti kaszinó igaz-
gatóága közhírré teszi, hogy a
főtéren levő, a nemzeti kaszinótulajdonát képező épülethez tar-
tozó, a modern igényeknek meg-
felelően teljesen felszerelt kávé-
házat és éttermet az összes
hozzátartozókkal, u. m.: sántés,
három konyha, egy pince,
cselédszoba, három szobából
álló magánlakás, szép nyári
kert, gazdasági udvar, kut,
jégverem stb. a folyó hó bár-
mely napjától, de legkésőbb de-
cember hó 1-től évi 4000 korona
hasznbérért — a melyben a bu-
torok és felszerelések használati
díja is benne van — 2000 korona
óvadék letételének kötelezettsége
mellett bérbe adja.Összes helyiségekben villany-
világítás.

Déva, 1906. július hó 15 én.

1830 Igazgatóság.

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest délma-
gyarországi vezérképviselői.

KRISER TESTVÉREK

Telefon 765. Temesvár, Józsefváros. Telefon 765.

Ajánljuk portmentes, egyenletes szemnagyságu Car-
bidunkat, mely a gázt lassan fejleszti. 15° Celsiusnál és
760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylengáz nye-
réséért jótállunk.

Árak:

488

1—3 mm. kor	84	temesvári raktárunkban.
4—7	88	
8—15	82	
16—85	81	
(darabokban)		

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a donanyzo
egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni,
hogy az Andrassy-tér 20. szám alatt létezett

divatáruházamat

Andrassy-tér 16. sz. alá

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házba]

helyeztem át.

Divatáruházamat teljesen új árukkal szereltem fel és azokat a
legjutányosabb arakon hozom forgalomba.

Olcsó árak és nagy választék!

Nyári mosó újdonságokban u. m.: színes zephirek a legre-
mekebb mintákban. Delen, battist és mosó voilok.

Angol vásznak minden színben.

1344

Újdonság: Fehér és ecru vászon blousokban.

Különlegességek: Blous és juponokban.

SINGER SÁNDOR divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 16.

A Nádor-szállodával szemben.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg-uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletün-
ket a folytonos házber emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házber miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.Magunkat a n. é. közönség szíves
pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Vendéglő és sörcsarnok

megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. bérházban egy a kor modern
igényeinek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitűnő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kőbányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. — A m. t. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277

vendéglős.

